

ارزیابی سند آموزش ۲۰۳۰

بیانیه اینچئون و چارچوب عمل

شورای فرهنگی-اجتماعی زنان

بهمن ۹۵

اهداف توسعه پایدار به عنوان الگوی بعد از ۲۰۱۵ تا ۲۰۳۰، در اجلاس هفتادم مجمع عمومی سازمان ملل متحد، به تصویب رسید. این سند مبتنی بر تجربه تدوین و اجرای اهداف توسعه هزاره (۲۰۱۵-۲۰۰۰)، و جایگزین آن به شمار می‌آید و دارای ۱۷ هدف اصلی و ۱۶۹ اهداف فرعی می‌باشد. از جمله محورهای مهم در این رابطه، می‌توان به چارچوب اهداف توسعه پایدار برای مبارزه با فقر، تحقق برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان و مقابله با تغییرات آب و هوایی، آموزش اشاره نمود.

هدف ۴ از اهداف توسعه پایدار: «تضمین آموزش با کیفیت، برابر و فراگیر و ترویج فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای همه» متضمن نکات مهم و جدی در زمینه مبانی، محتوا و اهداف و کارکردها آموزش، و نیز گروه‌های هدف آموزش می‌باشد و از سوی نهادهای بین‌المللی به عنوان مبنا و زیربنای سایر اهداف از آن یاد شده است.

اما اهمیت موضوع در نظام جمهوری اسلامی ایران، با توجه به وجود اسناد بالادستی متعدد و متکثر در زمینه آموزش و پرورش با محتوای غنی و بر اساس موازین اسلامی دو چندان می‌باشد و اینکه مواجهه دولت در چارچوب قوانین و مقررات داخلی و سیاست‌ها و راهبردهای کلان نظام با این سند چگونه خواهد بود. در رابطه با مبانی تعهد و التزام دولت جمهوری اسلامی ایران، تصویب‌نامه ۹۵/۶/۲۵ هیات وزیران مطرح می‌باشد که البته تطبیق آن با دو اصل ۱۸۵ و ۱۳۸^۲ از اصول قانون اساسی محل تامل جدی قرار دارد.

^۱ اصل هشتاد و پنجم: سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همچنین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتهای، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای ذیربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها را به

همچنین نقش و جایگاه شورای عالی انقلاب فرهنگی با توجه به فرمایش مقام معظم رهبری مبنی بر اینکه: «شورای عالی انقلاب فرهنگی را در واقع باید اتاق فرمان فرهنگی کشور یا ستاد عالی فرهنگی و علمی دستگاه‌های کشور اعم از دستگاه‌های فرهنگی و سایر دستگاه‌ها و مرکز مهندسی فرهنگی کشور به حساب آورد»، در زمینه ارزیابی و بررسی این سند مرتبط با فرهنگ و آموزش، تعیین کننده و کلیدی خواهد بود.

در این گزارش، مروری اجمالی بر «سند آموزش ۲۰۳۰- بیانیه اینچئون و چارچوب عمل» و نقد و بررسی مفاد آن و تطبیق با برخی قوانین و اسناد بالادستی نظام جمهوری اسلامی ایران از جمله قانون اساسی، «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۹۰)، سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) انجام گرفته است.

دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالف قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی برسد.

اصل یکصد و سی و هشتم: علاوه بر مواردی که هیأت وزیران یا وزیری مأمور تدوین آیین نامه‌های اجرایی قوانین می‌شود، هیأت وزیران حق دارد برای انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب نامه و آیین نامه بپردازد. هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد. دولت می‌تواند تصویب برخی از امور مربوط به وظایف خود را به کمیسیونهای مشتمل از چند وزیر واگذار نماید. مصوبات این کمیسیونها در محدوده قوانین پس از تأیید رئیس جمهور لازم الاجرا است. تصویب نامه‌ها و آیین نامه‌های دولت و مصوبات کمیسیونهای مذکور در این اصل، ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رئیس مجلس شورای اسلامی می‌رسد تا در صورتی که آنها را بر خلاف قوانین بیابد با ذکر دلیل برای تجدید نظر به هیأت وزیران بفرستد.

		بیانیه		
ارزیابی بر اساس اسناد بالادستی و قوانین و مقررات داخلی		متن سند	پارگراف	محور اصلی
قانون اساسی	«سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۹۰)		ف	
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹)				
قانون اساسی اصل ۲ - جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به: ۱ - خدای یکتا (لااله الاالله) و اختصاص حاکمیت و تشریح به او و لزوم تسلیم در برابر امر او. ۲ - وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین. ۳ - معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان به سوی خدا. ۴ - عدل خدا در خلقت و تشریح. ۵ - امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلام. ۶ - کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسوولیت او در برابر خدا	در سند تحول بنیادین تاکید بر ابعاد سه گانه: انسانی، اسلامی و بومی - سازی (ایرانی): فصل اول - بند ۱: دستیابی به این مرتبه از آمادگی جهت تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش آموزان (با تأکید بر وجوه مشترک انسانی، اسلامی و ایرانی) ضمن ملاحظه ویژگی‌های فردی و غیر مشترک و نیز در راستای شکل گیری و اعتلای مداوم جامعه اسلامی مستلزم آن است که تربیت یافتگان این نظام شایستگی‌های لازم جهت درک و اصلاح مداوم موقعیت خود و دیگران را براساس نظام معیار اسلامی کسب نمایند.	این هدف [هدف چهارم] بر مبنای دیدگاهی انسان مدار از آموزش و توسعه پایدار، استوار است. It is inspired by a humanistic vision of education and development based on human rights and dignity نکته: مغایرت با مبانی آموزش و پرورش در اسناد بالادستی جمهوری اسلامی که رشد و تعالی انسان در مسیر بندگی خداوند را مبنا قرار داده است.	۵	مبانی آموزش

نقشه جامع ۱-۲-۱ - چشم‌انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی: برخوردار از انسانهای صالح، فرهیخته، سالم و تربیت شده در مکتب اسلام و انقلاب و با دانشمندانی در طراز برترینهای جهان؛			
قانون اساسی اصل ۳ - بند ۱ - ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی براساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی قانون اساسی اصل ۲۱ - دولت موظف است حقوق زن را در تمام جهات بارعایت موازین اسلامی تضمین نماید و امور زیر را انجام دهد: ۱ - ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زن و احیای حقوق مادی و معنوی او.	رویکرد معارض و متفاوت نسبت به مقوله جنسیت: نظام تعلیم و تربیت اسلامی، با توجه به تفاوت‌های جنسیتی باید دختران و پسران آموزش داده شوند برای نقش‌پذیری بهینه در آینده در خانواده؛ در حالی که از منظر اسناد بین‌المللی و رویه نهادها، تفکیک جنسیتی یکی از مصادیق اعمال تبعیض جنسیتی و خشونت جنسی است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضائات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی‌های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه‌های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر: ... (توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش‌آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش‌آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت	تعهد به حمایت از راهبردها، برنامه‌ها و ایجاد فضاهای جنسیت محور، جریان سازی مباحث جنسیتی ج در متون درسی و در آموزش معلمان و در ریشه‌کنی خشونت و تبعیض جنسیت محور در مدارس We are Committed to supporting gender sensitive policies, planning and learning environments; mainstreaming gender issues in teacher training and curricula; and eliminating gender-based discrimination and violence in schools. نکته: تأکید این سند بر جنسیت	۸ مبانی و محتوای آموزش

	محور بودن فضاهای آموزشی، به طور ضمنی یا تلویحی ناظر بر اختلاط در اماکن مزبور است.	احکام محرمیت در محیط	
محتوای آموزش	تاکید بر اهمیت آموزش حقوق بشر برای تحقق توسعه پایدار در دوره پس از ۲۰۱۵ نکته: حقوق بشر مبتنی بر کدام مبانی، آموزش داده خواهد شد؟ آیا حقوق بشر عینا با همان مبانی اومانستی آموزش داده خواهد شد؟	در نظام تعلیم و تربیت اسلامی: ملازمه حق و تکلیف است (نه فقط حقوق) و ابتدای نظام تعلیم و تربیت اسلامی بر توسعه پایدار در ابعاد چهارگانه (ارتباط با خود، خدا، دیگران و طبیعت) است. الگوی توسعه پایدار نظام جمهوری اسلامی، مبتنی بر اسلامیت و حفظ عزت و اقتدار نظام اسلامی است نه صرف توسعه مادی و رفاه طلبی: راهکار ۲/۱ - بازنگری و اصلاح برنامه‌های درسی مبتنی بر رویکرد فرهنگی- تربیتی و تقویت و توسعه جنبه‌های تربیتی و اخلاقی آنها به منظور فراهم آوردن زمینه تربیت پذیری دانش آموزان براساس فرهنگ اسلامی- ایرانی راهکار ۱۵/۱ - تدوین منابع علوم انسانی مبتنی بر جهان بینی اسلامی و با هدف توأمان هدایت، تعالی و مدیریت فرد و جامعه راهکار ۸/۵ - تبیین دستاوردهای علمی و فنی تمدن اسلامی- ایرانی در برنامه‌های درسی و آموزشی و تقویت باور و روحیه مسئولیت پذیری دانش آموزان برای تحقق تمدن نوین اسلامی در راستای دستیابی به جامعه عدل مهدوی راهکار ۲/۵ - ایجاد ساز و کارهای لازم برای تقویت آداب و سبک زندگی اسلامی - ایرانی، در تمام ساحت‌های تعلیم و تربیت به عنوان رویکرد حاکم در فرایند طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های درسی و آموزشی	قانون اساسی اصل ۳ - دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل دوم، همه امکانات خود را برای امور زیر به کار برد: ۱ - ایجاد محیط مساعد برای رشد فضایل اخلاقی براساس ایمان و تقوا و مبارزه با کلیه مظاهر فساد و تباهی. ۲ - بالابردن سطح آگاهیهای عمومی در همه زمینه‌ها با استفاده صحیح از مطبوعات و رسانه‌های گروهی و وسایل دیگر. ۳ - آموزش و پرورش و تربیت بدنی رایگان برای همه، در تمام سطوح و تسهیل و تعمیم آموزش عالی. ۴ - تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی از طریق تاسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان.

سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۲- استقرار جامعه دانش بنیان، عدالت محور و برخوردار از انسانهای شایسته و فرهیخته و نخبه برای احراز مرجعیت علمی در جهان؛ ۳- تعمیق و گسترش آموزشهای عمومی و تخصصی همراه با تقویت اخلاق و آزاداندیشی و روحیه خلاقیت در آحاد جامعه، به ویژه نسل جوان؛ ۴- دستیابی به توسعه علوم و فناوریهای نوین و نافع، متناسب با اولویتها و نیازها و مزیتهای نسبی کشور؛ و انتشار و به کارگیری آنها در نهادهای مختلف آموزشی و صنعتی و خدماتی؛	فصل هفتم- هدفهای عملیاتی و راهکارها: با درک مفاهیم بهداشت فردی و اجتماعی و مسائل زیست بوم طبیعی و شهری به منزله امانت الهی، شایستگی حفظ و ارتقای سلامت فردی و بهداشت محیطی را کسب می کنند و با ورزش و تفریحات سالم فردی و گروهی، به نیازهای جسمی و روانی خود و جامعه بر اساس اصول برگرفته از نظام معیار اسلامی، پاسخ می دهند.			
قانون اساسی اصل ۴ - کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزائی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید براساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم	در نظام تربیت اسلامی: نهادینه شدن «امر به معروف و نهی از منکر» یکی از شاخصه های مشارکت پذیری است و اصل ولایت مداری یکی از اصول حاکم است و این مهم ترین وجه تمایز نظام اسلامی با نظام های سکولار غربی است که فقط مشروعیت خود را از طریق دموکراسی اخذ می کند: فصل دوم (بیانیه ارزشها) بند ۹- کرامت ذاتی و اکتسابی انسان و	عنوان: اجرای الگوی مشترک ما (Implementing our common agenda) مسئولیت اجرای موفقیت آمیز این الگو بر عهده دولت هاست. ترویج پاسخگوئی و شفافیت و	۱۲	تعهد دولت

است و تشخیص این امر برعهده فقهای شورای نگهبان است. سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ویژگی‌های اصلی الگوی نظام علم و فناوری و نوآوری: الگوی مناسب نظام علم و فناوری و نوآوری ویژه جامعه ایرانی که به دنبال احیای فرهنگ و ایجاد تمدن نوین اسلامی - ایرانی است باید ویژگی‌های اصلی زیر را داشته باشد: ۱- ترکیب عرضه محوری و تقاضا محوری: با توجه به اهداف و آرمانها و اولویتهای بلندمدت نظام و کافی نبودن تقاضاهای بخشهای اقتصادی و صنعتی از موارد مذکور، برخی حوزه‌های اولویت‌دار باید مورد حمایت ویژه قرار گیرند... ۲- اجتماع دو رویکرد برون‌مداری و درون‌مداری: نظام علم و فناوری جامعه ایرانی از نظر توجه به نیازها و قابلیتها و ظرفیتهای بومی و مزیت‌های نسبی کشور، درون‌مدار است. از سوی دیگر با توجه به فرصتهای پیش‌رو در جهان و کشورهای	کسب فضایل اخلاقی از جمله: ایمان، تقوا، تولی و تبری، عمل صالح، خودباوری، روحیه مجاهدت، ظلم ستیزی، علم، حکمت، عفت، شجاعت، عدالت، صداقت، ایثار و فداکاری راهکار ۱/۴- ایجاد ساز و کارهای ترویج و نهادینه سازی فرهنگ ولایت مداری تولی و تبری، امر به معروف و نهی از منکر، روحیه جهادی و انتظار «زمینه سازی برای استقرار دولت عدل مهدوی (عج)» با تاکید بر بهره گیری از ظرفیت حوزه‌های علمیه و نقش الگویی معلمان و اصلاح روش‌ها راهکار ۱/۷- ایجاد ساز و کار برای تقویت انسجام اجتماعی و وحدت ملی و احیاء هویت افتخارآمیز اسلامی-ایرانی در دانش‌آموزان و معلمان راهکار ۲/۴- تقویت ایمان، بصیرت دینی و باور به ارزش‌های انقلاب اسلامی و توانمند سازی مربیان و دانش آموزان برای وفاداری و حمایت آگاهانه از این ارزش‌ها و مواجهه هوشمندانه با توطئه‌های دشمنان با استفاده از ظرفیت برنامه‌های آموزشی و تربیتی آموزش و پرورش و مشارکت خانواده و سایر نهادها و دستگاه‌ها به ویژه حوزه‌های علمیه و حضور فعال و سازمان یافته دانش آموزان و مدارس در برنامه‌های سیاسی و اجتماعی و انقلابی گزاره‌های ارزشی نظام تعلیم و تربیت بند ۲۳- مسئولیت پذیری همه جانبه، مشارکت اجتماعی و داشتن روحیه جمعی و مهارت مورد نیاز جامعه راهبردهای کلان بند ۵- تقویت و نهادینه سازی مشارکت اثربخش و مسئولیت پذیری مردم، خانواده و نهادهای اقتصادی، مدیریت شهری و روستایی و بنیادهای عام المنفعه در نظام تعلیم و تربیت رسمی	حاکمیت مشارکت محور در همه سطوح و ایجاد چارچوب‌های حقوقی و سیاست گذاری نکته: مبنای تعهد و پاسخگوئی دولت جمهوری اسلامی ایران به طور شفاف و دقیق مشخص نمی‌باشد؟	

اسلامی، در عرصه علم و فناوری با جهان اسلام و سایر کشورها مشارکت فعال دارد و بنابراین در این زمینه برون‌مدار است. ۳- تلفیق آموزش با تربیت و پژوهش و مهارت: از آنجا که علم و عمل توأمان، عامل پیشرفت همه‌جانبه و پایدار کشور است، باید الگوی تفکیکی حاکم بر نظام فعلی علم و فناوری به سرعت در جهت الگویی تلفیقی تحول یابد.	عمومی(هدف‌های کلان ۵، ۳و۲و۷)؛			
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۵-افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی به بیش از ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور؛	تخصیص بودجه در امور مختلف از جمله آموزش و پرورش در زمره امور حاکمیتی و داخلی است که بنا به امکانات و منابع هر کشور باید محقق شود: راهکار ۲۰/۴- افزایش سهم هزینه های غیرپرسنلی در بودجه جاری آموزش و پرورش به میزان مناسب به‌منظور ارتقای آموزش و تربیت	ترغیب کشورها به رعایت شاخص‌های بین‌المللی و اختصاص حداقل ۴ تا ۶ درصد از تولید ناخالص ملی و یا حداقل ۱۵ تا ۲۰ درصد از کل مخارج ملی به آموزش	۱۵	بودجه آموزش
قانون اساسی اصل ۳ - بند ۵- طرد کامل استعمار و جلوگیری از نفوذ اجانب. سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۷-کمک به ارتقای علم و فناوری در جهان اسلام و احیای موقعیت محوری و تاریخی ایران در فرهنگ و تمدن اسلامی؛ ۸-گسترش همکاری در حوزه‌های علوم و	تعاملات و مناسبات بین‌المللی دولت جمهوری اسلامی با نهادهای بین‌المللی (از جمله یونسکو) و سایر دولت‌ها در چارچوب موازین اسلامی در خصوص روابط بین‌الملل است: راهکار ۱۱/۱- مشارکت فعال در تعاملات بین‌المللی، با اولویت جهان اسلام و انعکاس نظریات و تجربیات موفق داخلی در محافل و مراکز علمی جهانی راهکار ۱۱/۹- رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان	یونسکو متعهد است به حمایت از کشورها برای تداوم تعهد سیاسی، تسهیل گفتگو برای سیاست‌گذاری، به اشتراک گذاشتن دانش و تدوین استانداردها، پایش پیشرفت در جهت دستیابی به اهداف ویژه	۱۷	تعهد یونسکو

فناوری با مراکز علمی معتبر بین المللی.	اسلام و بین الملل و بومی سازی تجربیات و یافته‌های مفید آنها و بهره مندی آگاهانه از آنها در چارچوب نظام معیار اسلامی	آموزشی، برقراری پیوند میان ذی‌نفعان ملی، منطقه‌ای و جهانی برای راهبری اجرای دستور کار ۲۰۳۰ برای آموزش نکته: نقش و جایگاه یونسکو به عنوان یک نهاد تخصصی ملل متحد در راهبری نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی محل تردید جدی است که باید مورد تامل مسئولین ذیربط قرار گیرد.		
		چارچوب عمل		
کلیات				
ارزیابی بر اساس اسناد بالادستی و قوانین و مقررات		متن سند	پارگراف	محور اصلی
قانون اساسی و سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) و سایر مصوبات	«سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۹۰)		ف	
قانون اساسی اصل ۱۹ - مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود. اصل ۲۰ - همه افراد ملت اعم از زن و مرد	منع تبعیض در نظام اسلامی، مبتنی بر «عدالت»، است و مصالح و منافع عمومی و ملی باید لحاظ گردد، از این منظر، بر مبنای ملاحظات اخلاقی، سیاسی و اجتماعی بر طبق قانون، محدودیت-هایی برای افراد متعلق به برخی گروه‌ها اعمال می‌شود: هدف‌های کلان بند ۳- گسترش و تامین همه جانبه عدالت	همه افراد صرفنظر از جنسیت، سن، نژاد، رنگ، قومیت، زبان، مذهب، عقیده سیاسی یا غیره (political or other opinion)، خاستگاه ملی یا اجتماعی، دارایی یا محل تولد،	۵	گروه‌های هدف آموزش

یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.	آموزشی و تربیتی؛ راهبردهای کلان بند ۴- توسعه و نهادینه کردن عدالت آموزشی و تربیتی در مناطق مختلف کشور و تقویت آموزش و پرورش مناطق مرزی با تاکید بر توانمند سازی معلمان و دانش آموزان این مناطق با تمرکز بر کیفیت فرصت‌های تربیتی هماهنگ با نظام معیار اسلامی (هدف‌های کلان ۵، ۴ و ۳)؛ گزاره‌های ارزشی نظام تعلیم و تربیت بند ۱۶- عدالت تربیتی در ابعاد کمی، همگانی و الزامی و عدالت کیفی با رعایت تفاوت‌های فردی، جنسیتی، فرهنگی و جغرافیایی گزاره‌های ارزشی نظام تعلیم و تربیت بند ۱۸- توجه توأمان به منافع و مصالح فردی و اجتماعی در چارچوب منافع و مصالح ملی	داشتن یا نداشتن معلولیت، افراد مهاجر و بومی، کودکان و نوجوانان به ویژه آنها که در شرایط آسیب‌پذیر و یا شرایط دیگری قرار دارند. those in vulnerable (situations or other status) نکته: اصل منع تبعیض در رویه نهادهای حقوق بشری مورد تفسیر موسع قرار دارد، همچنین عبارت « افراد دارای سایر عقاید» و یا «افراد آسیب‌پذیر»، در تفاسیر نهادهای حقوق بشری شامل گروه‌های دارای گرایش‌های همجنس‌گرایانه می‌شود		
قانون اساسی اصل ۵۶ - حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداست و هم او، انسان را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته‌است. هیچ‌کس نمی‌تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروهی خاص قرار دهد و ملت این حق خداداد را از طریق که در اصول بعد می‌آید اعمال می‌کند. سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب	در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، هدف تربیت شهروندان مسئولیت‌پذیر بر مبنای آموزه‌های اسلامی است: فصل اول (کلیات) بند ۱- نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی: نهادی است اجتماعی و فرهنگی و سازمان یافته که، به عنوان مهم‌ترین عامل انتقال، بسط و اعتلاء فرهنگ در جامعه اسلامی ایران، مسئولیت آماده سازی دانش‌آموزان جهت تحقق مرتبه‌ای از حیات طیبه در همه ابعاد را برعهده دارد که تحصیل آن مرتبه برای عموم افراد جامعه لازم یا شایسته باشد. دستیابی به این مرتبه از آمادگی جهت تکوین و تعالی پیوسته هویت دانش‌آموزان (با تأکید بر وجوه مشترک انسانی، اسلامی و ایرانی) ضمن ملاحظه	آموزش به عنوان ابزاری جامع و حیاتی برای ترویج مردم سالاری (democracy) و حقوق بشر، به ارتقای شهروندی جهانی، ... کمک می‌کند آموزش گفتگوی بین فرهنگی را تسهیل می‌سازد و احترام به تنوع فرهنگی، مذهبی، و زبانی را که همگی برای دستیابی به شمول و عدالت اجتماعی ضرورت دارند، ترویج می‌کند.	۷	محتوای آموزشی

شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹ ۳-۳- کسب آمادگی برای ورود به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛ ۳-۴- حضور مسئولانه و مؤثر در نظام اجتماعی؛ ۳-۵- پرورش استعدادهاى شغلى و پديد آوردن آینده شغلى برای برآوردن نیازهای جامعه؛	ویژگی‌های فردی و غیر مشترک ونیز در راستای شکل گیری و اعتلای مداوم جامعه اسلامی مستلزم آن است که تربیت یافتگان این نظام شایستگی‌های لازم جهت درک و اصلاح مداوم موقعیت خود و دیگران را براساس نظام معیار اسلامی کسب نمایند.	نکته: محتوای آموزش حقوق بشر و حقوق شهروندی و ، دقیقا چه خواهد بود؟ آیا بناست عینا دستورالعمل‌های نهادهای بین‌المللی در داخل تدریس گردد؟ عبارت تنوع فرهنگی نیز با اینکه ظرفیت خوبی دارد، اما در رویه بین-المللی در مقابل جهانشمولی حقوق بشر، قابلیت استناد چندان ندارد.		
	استفاده از ابزار آموزش برای توجه به تفاوت‌های فردی و طبیعی دختران و پسران به منظور ارتقای نقش پذیری در آینده: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر: ...ه) توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی	آموزش، قدرتمندترین ابزار دستیابی به برابری میان زنان و مردان، توانمندسازی زنان و دختران برای مشارکت کامل سیاسی و اجتماعی و نیز توانمندسازی آنان از منظر اقتصادی است. نکته: هدف از آموزش زنان و دختران ظاهرا اشتغال و مشارکت کامل سیاسی و اجتماعی ایشان می‌باشد، در این نگاه نقش و جایگاه تعلیم و تربیتی زنان در خانواده مغفول خواهد ماند.	۸	هدف آموزش

اصول کلی و اهداف سند	۱۰	اصول مندرج در این سند، برگرفته از اسناد و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی از جمله: اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنوانسیون مبارزه با تبعیض در آموزش، کنوانسیون حقوق کودک، میثاق حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کنوانسیون حقوق معلولان، کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان، کنوانسیون وضعیت پناهندگان، و قطعنامه مجمع عمومی ملل متحد در مورد حق آموزش در شرایط اضطراری	با توجه به عدم عضویت ایران در برخی از این معاهدات، از جمله کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان، قطعاً التزام پذیری ایران به لحاظ حقوقی مخدوش است: کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان یک سند استراتژیک مبتنی بر «برابری جنسیتی» کامل میان زنان و مردان در قانون و رویه است، در حالی که از منظر نظام حقوقی اسلامی، تحقق «عدالت جنسیتی» بر مبنای ویژگی‌های خلقتی و طبیعی، ملاک و معیار است، لذا تحت هیچ شرایطی دولت جمهوری اسلامی نمی‌تواند در قبال این معاهده، ملتزم بشود.	قانون اساسی اصل ۴ - کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزائی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید براساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر برعهده فقهای شورای نگهبان است. قانون اساسی اصل ۸۵- سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانونگذاری را به شخص یا هیأتی واگذار کند ولی در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند، در این صورت این قوانین در مدتی که مجلس تعیین می‌نماید به صورت آزمایشی اجرا می‌شود و تصویب نهایی آنها با مجلس خواهد بود. همینین مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب دائمی اساسنامه سازمانها، شرکتهای مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل هفتاد و دوم به کمیسیونهای ذیربط واگذار کند و یا اجازه تصویب آنها

را به دولت بدهد. در این صورت مصوبات دولت نباید با اصول و احکام مذهب رسمی کشور و یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد، تشخیص این امر به ترتیب مذکور در اصل نود و ششم با شورای نگهبان است. علاوه بر این، مصوبات دولت نباید مخالفت قوانین و مقررات عمومی کشور باشد و به منظور بررسی و اعلام عدم مغایرت آنها با قوانین مزبور باید ضمن ابلاغ برای اجرا به اطلاع رییس مجلس شورای اسلامی برسد. قانون اساسی اصل ۷۷ - عهدنامه‌ها، مقاله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.				
قانون اساسی اصل ۸ - در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل برعهده مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت. شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین می‌کند. «و المومنون و المومنات بعضهم اولیاء بعض یامرون	در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، علاوه بر بردباری و تساهل، باید رویکردی مسئولانه نسبت به برخی از موضوعات که جنبه عمومی دارد، اتخاذ شود و حتی مفهوم «جهاد» در اسلام با رویکرد صلح مطلق و تساهل و تسامح مطلق در تعارض است: فصل پنجم- هدف‌های کلان بند ۱- تربیت انسانی موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا و متعهد به مسئولیت‌ها و وظایف در برابر خدا، خود، دیگران و طبیعت، حقیقت جو و عاقل ، <u>عدالت خواه</u> و صلح جو، ظلم ستیز، جهادگر، شجاع و ایثارگر و وطن دوست،	هدف آموزش باید رشد شخصیت انسان، ترویج تقابل متقابل، بردباری، دوستی و صلح باشد. Education shall aim at the full development of the human personality and promote mutual understanding, tolerance,	۱۰	"

بالمعروف و ینھون عن المنکر»	مهرورز، جمع گرا و جهانی اندیش، ولایت مدار و منتظر و تلاشگر در جهت تحقق حکومت عدل جهانی، با اراده و امیدوار، خودباور و دارای عزت نفس، امانتدار، دانا و توانا ، پاکدامن و با حیا، انتخابگر و آزاد منش، متخلق به اخلاق اسلامی، خلاق و کارآفرین و مقتصد و ماهر، سالم و بانشاط، قانون مدار و نظم‌پذیر و آماده‌ی ورود به زندگی شایسته فردی، خانوادگی و اجتماعی بر اساس نظام معیار اسلامی؛ راهکار ۱/۴- ایجاد ساز و کارهای ترویج و نهادینه سازی فرهنگ ولایت مداری تولی و تبری، امر به معروف و نهی از منکر، روحیه جهادی و انتظار «زمینه سازی برای استقرار دولت عدل مهدوی (عج)» با تاکید بر بهره گیری از ظرفیت حوزه‌های علمیه و نقش الگویی معلمان و اصلاح روش‌ها فصل هفتم- هدف‌های عملیاتی و راهکارها: با درک مفاهیم اجتماعی و سیاسی و «احترام به قانون» و اندیشه‌ورزی در آن‌ها، شایستگی رویارویی مسئولانه و خردمندانه با تحولات اجتماعی و سیاسی را کسب می‌کنند و با رعایت وحدت و تفاهم ملی، در دفاع از عزت و اقتدار ملی می‌کوشند و با روحیه‌ی مسئولیت پذیری و تعالی خواهی و برخوردار از مهارت‌های ارتباطی، در حیات خانوادگی و اجتماعی (در سطوح محلی تا جهانی) با رعایت اصول بر گرفته از نظام معیار اسلامی، مشارکت مؤثر دارند. راهکار ۹/۱- ایجاد تسهیلات قانونی و سازوکارهای تشویقی و انگیزشی لازم اعم از مادی و معنوی، برای بسط فرهنگ نیکوکاری و تعاون، مشارکت پذیری و مشارکت جویی در جامعه و در بین	friendship and peace. نکته: با توجه به مغایرت کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان با قوانین داخلی و شرع، و عدم الحاق بدان، هیچ مبنایی برای التزام به مفاد آن وجود ندارد. در رابطه با کنوانسیون حقوق کودک نیز دولت جمهوری اسلامی ایران یا حق شرط به عضویت درآمده است.	

	دانش‌آموزان با الهام از آموزه‌های دینی با تاکید بر استفاده مناسب از ظرفیت کتاب‌های درسی، مجلات و رسانه‌های آموزشی و برگزاری اردوهای جهادی			
۱۰	آموزش، کالایی عمومی تلقی می‌شود ... آموزش فرایندی همه شمول در زمینه سیاست‌گذاری‌های عمومی و اجرا نیازمند است... نقش دولت‌ها در تدوین و قانون‌مندسازی هنجارها و معیارها حیاتی است.	در این پاراگراف، نقش دولت‌ها در جنبه‌های شکلی و محتوایی آموزش به رسمیت شناخته شده است، این بند در تعارض یا سایر بندهای سند است که برای دولت‌ها در جنبه‌های شکلی و محتوایی تعهدات و محدودیت‌هایی ایجاد کرده است و از این جهت حایز اهمیت است		"
۱۰	برابری جنسیتی با حق آموزش برای همه ارتباطی ناگسستنی (inextricably linked) دارد. برای تحقق برابری جنسیتی (gender equality)، رویکردی حق محور (a rights-based approach) نیاز است که این امر نه تنها دسترسی دختران و پسران و زنان و مردان را به آموزش و تکمیل دوره‌های آموزشی تضمین می‌کند، بلکه ضامن	رویکرد معارض و متفاوت نسبت به مقوله جنسیت: نظام تعلیم و تربیت اسلامی، با توجه به تفاوت‌های جنسیتی باید دختران و پسران آموزش داده شوند برای نقش‌پذیری بهینه در آینده در خانواده؛ در حالی که از منظر اسناد بین‌المللی و رویه‌نهادها، تفکیک جنسیتی یکی از مصادیق اعمال تبعیض جنسیتی و خشونت جنسی است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی‌های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه‌های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس	قانون اساسی اصل ۱۰ - از آن جا که خانواده واحد بنیادی جامعه اسلامی است، همه‌قوانین و مقررات و برنامه‌ریزیهای مربوط باید در جهت آسان‌کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی برپایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.	

	توانمندسازی برابر آنان از طریق آموزش و در جریان آموزش نیز هست. نکته: مفهوم برابری جنسیتی از نظر انطباق با موازین شرعی و قوانین داخلی، محل بحث و تامل جدی دارد. همچنین در نظام آموزش و پرورش ما، تاکید بر رویکرد حق و تکلیف محور است.	اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تاکید بر: ....(ه) توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش آموزان با تاکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط
هدف کلی		
اهداف کلی و ویژگی‌های آموزش	۱۳ تضمین برابری و فراگیری در آموزش: مقابله با همه انواع در حاشیه ماندن افراد، نابرابری، آسیب‌پذیری و عدم تساوی در دسترسی به آموزش address all forms of exclusion and marginalization, disparity, vulnerability and inequality in education access نکته: به صورت ضمنی شامل حمایت از افراد همجنس‌گرا می‌شود، چرا در رویه نهادها حقوق بشری از جمله مصادیق افراد آسیب‌پذیر یا در حاشیه مانده، همین گروه از افراد می‌باشد.	راهکار ۵- تامین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت‌های تعلیم و تربیت با کیفیت مناسب با توجه به تفاوت‌ها و ویژگی‌های دختران و پسران و مناطق مختلف کشور (۷و۵و۳) راهکار ۵/۱- تعمیم دوره پیش دبستانی به ویژه در مناطق محروم و نیازمند حتی الامکان با مشارکت بخش غیردولتی با تاکید بر آموزش‌های قرآنی و تربیت بدنی و اجتماعی راهکار ۵/۲- برنامه‌ریزی و تمهید مقدمات برای پوشش کامل دوره آموزش عمومی و برخوردار از کیفیت مناسب در تمام مناطق کشور راهکار ۵/۳- توانمند سازی دانش آموزان ساکن در مناطق محروم، روستاها، حاشیه‌ی شهرها، عشایر کوچ نشین و همچنین مناطق دوزبانه با نیازهای ویژه، با تاکید بر ایجاد فرصت‌های آموزشی متنوع و باکیفیت راهکار ۵/۴- اولویت بخشی به تامین و تخصیص منابع، تربیت نیروی انسانی کارآمد، تدوین برنامه برای رشد، توانمندسازی و مهارت‌آموزی، ادامه تحصیل و حمایت مادی و معنوی دانش آموزان مناطق محروم و مرزی

	در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، تمامی نیازها و مقتضیات مختلف در فرآیند یادگیری لحاظ شده است و نظام آموزشی کنونی جهت اصلاح باید بیش از آنکه «تحول گرایانه» باشد، باید بازگشت به مبانی و اصول را داشته باشد و هر گونه «تحول گرایی» خارج از اصول و مبانی اسلامی و خارج از اعمال نظارت نهادهای ذیصلاح، محکوم به رد شدن است، بر طبق سند «تحول بنیادین» باید کلیه اقدامات به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی برسد: فصل هشتم- چارچوب نهادی و نظام اجرایی تحول بنیادین آموزش و پرورش: برای تحقق اهداف و برنامه‌های سند ملی آموزش و پرورش در افق چشم‌انداز، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر فرآیند تحول بنیادین در دو سطح به شرح زیر صورت می‌پذیرد: سیاست گذاری و تصمیم گیری کلان و نیز ارزیابی و نظارت راهبردی فرآیند تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر پایه این سند بر عهده شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌باشد.	تدوین و اجرای سیاست‌های عمومی تحول گرایانه برای پاسخ گوئی به نیازهای مختلف یادگیرندگان متفاوت، و نیز مقابله با اشکال چندگانه تبعیض و موقعیت های مختلف to address the multiple forms of discrimination and of situations	۱۳	"
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) کسب آمادگی برای ورود ۳-۳- به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛	رویکرد معارض و متفاوت نسبت به مقوله جنسیت: نظام تعلیم و تربیت اسلامی، با توجه به تفاوت‌های جنسیتی باید دختران و پسران آموزش داده شوند برای نقش پذیری بهینه در آینده در خانواده؛ در حالی که از منظر اسناد بین المللی و رویه نهادها، تفکیک جنسیتی یکی از مصادیق اعمال تبعیض جنسیتی و خشونت جنسی است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضانات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان	برابری جنسیتی، از ویژگی‌های کلیدی آموزش ۲۰۳۰ است، gender equality is another key feature of Education ۲۰۳۰ توجه ویژه سند حاضر به تبعیض‌های مبتنی بر جنسیت، اقشار آسیب‌پذیر و تضمین همه شمول بودن آموزش هیچیک از اهداف این سند را نباید تحقق یافته دانست، مگر اینکه برای همه محقق	۱۳	"

	راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر: ...ه) توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی	شده باشد. نکته: مفهوم برابری جنسیتی از نظر انطباق با موازین شرعی و قوانین داخلی، محل بحث و تامل جدی دارد.		
	در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، باید به تناسب تفاوت‌ها و ویژگی‌های طبیعی دختران و پسران، امکانات آموزشی متناسب ارائه شود و جداسازی آموزش دختران و پسران یکی از اقدامات موثر در جهت تضمین برخورداری دختران از حقوق و نیز پیشگیری از ارتکاب اشکال مختلف خشونت علیه دختران توسط گروه توسط گروه همسالان پسر می‌باشد: راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط	ایجاد محیط‌های یادگیری امن، سالم، جنسیت محور، و همه شمول the creation of safe, healthy, gender-responsive, inclusive and adequately resourced environments that facilitate learning (تلویحا اشاره به عدم تفکیک جنسیتی در محیط آموزش) نکته: تاکید این سند بر جنسیت محور بودن فضاهای آموزشی، به طور ضمنی یا تلویحی ناظر بر اختلاط در اماکن مزبور است.	۱۴	"
	فصل اول (کلیات) بند ۲- تعلیم و تربیت عبارت است از: فرایندی تعالی جوانه، تعاملی، تدریجی، یکپارچه و مبتنی بر نظام معیار اسلامی که به منظور هدایت افراد جامعه به سوی آمادگی برای تحقق آگاهانه و اختیاری مراتب حیات طیبه در همه ابعاد، زمینه‌های مناسب تکوین و تعالی پیوسته هویت ایشان را در راستای شکل گیری و پیشرفت جامعه اسلامی فراهم می‌آورد. فصل اول (کلیات) بند ۵- شایستگی‌های پایه: مجموعه‌ای ترکیبی از	مفهوم یادگیری مادام‌العمر (lifelong learning): از مفاهیم زیربنایی آموزش ۲۰۳۰ است. به منظور تکمیل دوران رسمی مدرسه، باید فرصت‌های یادگیری گسترده، انعطاف‌پذیر و غیررسمی از طریق روش‌های مختلف و با اختصاص منابع کافی و	۱۵	"

	صفات و توانمندی‌های فردی و جمعی ناظر به همه‌ی جنبه‌های هویت (عقلانی، عاطفی، ارادی و عملی) و نیز تمام مؤلفه‌های جامعه بر اساس نظام معیار اسلامی است، که متربیبان برای دست یابی به مراتب حیات طیبه جهت درک موقعیت خود و دیگران و عمل فردی و جمعی برای بهبود مستمر آن، باید این گونه صفات و توانمندی‌ها را «کسب» کنند.	ایجاد سازوکارهای مناسب و از طریق تشویق افراد به یادگیری آزاد از جمله با استفاده از فناوری‌های اطلاعات و ارتباط ایجاد شود. تعریف یادگیری مادام‌العمر: آموزش برای همه افراد در همه سنین و در همه لحظات زندگی (مدرسه، جامعه، محل کار و غیره) و به روش‌های مختلف (رسمی، غیررسمی و آزاد) نظام‌های آموزشی مروج یادگیری مادام‌العمر، با رویکردی کلی نگر به دنبال تضمین دسترسی همه افراد به فرصت‌های آموزشی نکته: بنابراین صرفاً آموزش در مدارس مدنظر نیست و مفهوم بسیار موسع از آموزش همه افراد در همه جا مدنظر است.		
رویکردهای راهبردی				
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) اجتماع دو رویکرد برون‌مداری و درون‌مداری: نظام علم و فناوری جامعه ایرانی از نظر توجه به	چشم انداز نظام آموزش و پرورش دولت جمهوری اسلامی، تحقق اهداف ۲۰۳۰ نمی‌باشد، بلکه تحقق چشم انداز «سند راهبردی تحول بنیادین در آموزش و پرورش» است: فصل اول (کلیات) بند ۱۱- چشم انداز: وضع مطلوب دست یافتنی است که با الهام از وضعیت آرمانی انعکاس یافته در رهنامه تعلیم و تربیت رسمی	برای تحقق اهداف سند بلندپروازانه آموزش ۲۰۳۰ و به منظور پایش پیشرفت در تحقق آن، مجموعه‌ای از رویکردهای راهبردی توصیه شده است.	۱۶	رویکرد های راهبردی

نیازها و قابلیت‌ها و ظرفیتهای بومی و مزیت‌های نسبی کشور، درون‌مدار است. از سوی دیگر با توجه به فرصتهای پیش‌رو در جهان و کشورهای اسلامی، در عرصه علم و فناوری با جهان اسلام و سایر کشورها مشارکت فعال دارد و بنابراین در این زمینه برون‌مدار است.	عمومی و تحت تاثیر چالش‌ها ترسیم شده است. استنادات این چشم‌انداز موید فرایندی است که به این تصویر از وضع مطلوب دست یافتنی معنا می‌بخشد. بنا بر نظام‌نامه تدوین سند جامع تحول و نوسازی نظام آموزشی(مصوب جلسه ۶۴ مورخ ۸۹/۴/۱ شورای تخصصی تحول و نوسازی نظام آموزشی کشور) چشم‌انداز اینگونه تعریف می‌شود: چشم‌انداز نظام آموزشی اعلامیه جهت‌گیری نظام آموزشی و بیانگر هویت و آرمان آن است که تصویری از مقاصد آینده نظام آموزشی کشور در افق ۱۴۰۴ را ترسیم می‌کند. این چشم‌انداز بر اساس اسناد بالادستی: قانون اساسی، سیاست‌های کلی نظام، سند چشم‌انداز بیست‌ساله و فلسفه تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران، در افق ۱۴۰۴ ترسیم می‌شود فصل چهارم-چشم‌انداز نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در افق ۱۴۰۴، با اتکاء به قدرت لایزال الهی، مبتنی بر نظام معیار اسلامی، فرهنگ و تمدن اسلامی- ایرانی و قوام بخش آن‌ها و زمینه ساز جامعه جهانی عدل مهدوی و برخوردار از توانمندی‌های تربیتی ممتاز در تراز جمهوری اسلامی ایران در سطح منطقه، الهام بخش و دارای تعامل سازنده و موثر با نظام‌های تعلیم و تربیتی در سطح جهان، توانمند در زمینه سازی برای شکوفایی فطرت و استعدادها و شکل‌گیری هویت یکپارچه اسلامی، انقلابی - ایرانی دانش‌آموزان با توجه به هویت اختصاصی آنان؛ کارآمد، اثر بخش، یادگیرنده، عدالت محور و مشارکت جو، برخوردار از مربیان و مدیران مؤمن آراسته به فضائل اخلاق اسلامی، عامل به عمل صالح، تعالی جو و تحول آفرین، انقلابی، آینده نگر، عاقل، متعهد، امین، بصیر، حق‌شناس.			

راهبرد پاسخگوئی و اقدام دولت	۱۷ تعهد دولت: برخی اسناد بین‌المللی، پشتوانه و حافظ حق افراد در مورد آموزش و از نظر حقوقی لازم‌الاجرا هستند که عبارتند از کوانسیون‌ها، میثاق‌ها، توافق نامه‌ها و پروتکل‌ها و همچنین اسناد بین‌المللی مانند توصیه نامه‌ها و بیانیه‌ها که ابعاد سیاسی و اخلاقی بسیار قوی دارند و به ایجاد چارچوب هنجاری بین‌المللی مستحکمی برای تحقق آموزش، به دور از هر گونه تبعیض و یا طرد منجر شده‌اند. برای ارزیابی اجرای تعهدات و تضمین استقرار چارچوب‌های سیاست‌گذاری مستحکم سیاسی و قانونی که زیربنای تحقق آموزش است، دولت‌ها باید در زمینه بازبینی فعالیت‌ها در نظام آموزشی خود به طور مشارکتی اقدام کنند. نکته: مبنای تعهد و پاسخگوئی دولت جمهوری اسلامی ایران به طور شفاف و دقیق مشخص نمی‌باشد؟	نکته بسیار مهم در خصوص پاراگراف ۱۷ سند تحت عنوان «راهبرد پاسخگوئی و اقدام دولت» این است در این بند، دولت‌ها بطور یکپارچه در قبال معاهدات حقوق بشری از جمله کنوانسیون‌ها، میثاق‌ها و توافق‌نامه‌ها و پروتکل‌ها ملتزم و متعهد به پاسخگویی شده‌اند، در حالی که قطعا این اسناد و معاهدات، به لحاظ حقوقی در قبال دولت‌هایی ایجاد تعهد می‌کند که به عضویت آن درآمده‌اند و اینگونه متعهد کردن دولت‌ها در قبال معاهداتی که به عضویت آن در نیامده‌اند، قطعا به لحاظ حقوقی دارای ایرادات جدی است.	سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) اجتماع دو رویکرد برون‌مداری و درون‌مداری: نظام علم و فناوری جامعه ایرانی از نظر توجه به نیازها و قابلیت‌ها و ظرفیتهای بومی و مزیت‌های نسبی کشور، درون‌مدار است. از سوی دیگر با توجه به فرصتهای پیش‌رو در جهان و کشورهای اسلامی، در عرصه علم و فناوری با جهان اسلام و سایر کشورها مشارکت فعال دارد و بنابراین در این زمینه برون‌مدار است.

"	۱۸	تلاش نظام های آموزشی برای جذب افراد طرد شده یا در معرض خطر در حاشیه مانی نکته: به صورت ضمنی شامل حمایت از افراد همجنس گرا می شود، چرا در رویه نهادها حقوق بشری از جمله مصادیق افراد آسیب پذیر یا در حاشیه مانده، همین گروه از افراد می باشد.	منع تبعیض در نظام اسلامی، مبتنی بر «عدالت»، است و مصالح و منافع عمومی و ملی باید لحاظ گردد، از این منظر، بر مبنای ملاحظات اخلاقی، سیاسی و اجتماعی بر طبق قانون، محدودیت هایی برای افراد متعلق به برخی گروه ها اعمال می شود: راهکار ۵- تامین و بسط عدالت در برخورداری از فرصت های تعلیم و تربیت با کیفیت مناسب با توجه به تفاوت ها و ویژگی های دختران و پسران و مناطق مختلف کشور (۷ و ۵ و ۳) راهکار ۵/۱- تعمیم دوره پیش دبستانی به ویژه در مناطق محروم و نیازمند حتی الامکان با مشارکت بخش غیردولتی با تاکید بر آموزش های قرآنی و تربیت بدنی و اجتماعی راهکار ۵/۲- برنامه ریزی و تمهید مقدمات برای پوشش کامل دوره آموزش عمومی و برخوردار از کیفیت مناسب در تمام مناطق کشور راهکار ۵/۳- توانمند سازی دانش آموزان ساکن در مناطق محروم، روستاها، حاشیه ی شهرها، عشایر کوچ نشین و همچنین مناطق دوزبانه با نیازهای ویژه، با تاکید بر ایجاد فرصت های آموزشی متنوع و با کیفیت راهکار ۵/۴- اولویت بخشی به تأمین و تخصیص منابع، تربیت نیروی انسانی کارآمد، تدوین برنامه برای رشد، توانمندسازی و مهارت آموزی، ادامه تحصیل و حمایت مادی و معنوی دانش آموزان مناطق محروم و مرزی
راهبرد برابری جنسی تی	۲۰	اقدام کلی دولت: برای تضمین برابری جنسیتی، نظام های آموزشی باید برای حذف تعصب مبتنی بر جنسیت و تبعیض ناشی از سوگیری های فرهنگی و اجتماعی و وضعیت اقتصادی تلاش کنند. (To	در نظام جمهوری اسلامی ایران، منع تبعیض و هر گونه سوگیری علیه افراد بر مبنای جنبه های واهی ممنوع است، لیکن در نظام جمهوری اسلامی، تساهل و تسامح که در تعارض با منافع عمومی و مصالح کلی نظام هم باشد، منع شده است، بلکه کلیه جانبداری ها باید بر مبنای اصول و موازین اسلامی باشد: فصل اول (کلیات) بند ۸- -جامعه اسلامی در نگرش اسلامی: اجتماعی

	است که بر روی نمودن به خدا در حالت تسلیم و رضا استوار می‌شود نه بر روابط نژادی، خویشاوندی یا قبیله ای و یا روابط انتفاعی و ستمگرانه یا روابط قراردادی که رویکرد استخدای داشته و متکی بر منفعت های یک طرف یا دو طرف قرارداد می‌باشند. در جامعه اسلامی که مظهر تحقق بعد اجتماعی حیات طیبه به شمار می‌آید، پیوندها خشونت آمیز(ناشی از ترس و تهدید و ارباب) یا انتفاعی (ناشی از سودگرایی و استثمار یا استخدام دیگران) نیست بلکه ارتباط میان اعضای جامعه به ارزش‌های انسانی و اخلاقی، معرفت، محبت و اطاعت از خدا (پیروی آگاهانه و اختیاری از نظام معیار دینی) معطوف است. در چنین جامعه ای روابط ظالمانه و تعصبات نژادپرستانه طرد می شود و برتوحید به عنوان اساس تکوین و گسترش روابط اجتماعی تأکید می‌گردد.	(ensure gender equality, to eliminate gender bias and discrimination resulting from social and cultural attitudes and practices and economic status. دولت‌ها باید در زمینه تدوین سیاست‌هایی که حقوق زنان و مردان در آن به درستی رعایت شده باشد (سیاست‌های جنسیت محور) و فضاهای آموزشی و برنامه‌ریزی مرتبط با این سیاست‌ها اقدام کنند. نکته: مفهوم برابری جنسیتی از نظر انطباق با موازین شرعی و قوانین داخلی، محل بحث و تامل جدی دارد		
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۳-۳- کسب آمادگی برای ورود به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛	رویکرد معارض و متفاوت نسبت به مقوله جنسیت: نظام تعلیم و تربیت اسلامی، با توجه به تفاوت‌های جنسیتی باید دختران و پسران آموزش داده شوند برای نقش پذیری بهینه در آینده در خانواده؛ در حالی که از منظر اسناد بین المللی و رویه نهادها، تفکیک جنسیتی یکی از مصادیق اعمال تبعیض جنسیتی و خشونت جنسی است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی	محتوای آموزش: لازم است که در مسائل مربوط به جنسیت در حوزه آموزش معلمان و فرایندهای پایش متون درسی، رویکرد یکپارچه ای در پیش گیرند و تبعیض‌های مبتنی بر جنسیت و خشونت در مؤسسات آموزشی را حذف کنند، تا ضمانتی برای تأثیر برابر آموزش و یادگیری بر	۲۰	"

	های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه‌های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر: ....ه) توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش‌آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی	دختران، پسران، زنان و مردان و حذف کلیشه‌های مبتنی بر جنسیت و کمک به ترویج و پیشبرد برابری میان زنان و مردان (تساوی جنسیتی) باشد. To eliminate gender stereotypes and advance gender equality		
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) کسب آمادگی برای ورود ۳-۳- به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛	محتوا و فحوای آموزش با کیفیت در سند تحول بنیادین بطور دقیق و جزئی مشخص شده است: فصل هفتم- هدف‌های عملیاتی و راهکارها *از دانش‌های پایه و عمومی سازگار با نظام معیار اسلامی، هم چنین از توان تفکر، درک و کشف پدیده‌ها و رویدادها به عنوان آیات الهی و تجلی فاعلیت خداوند در خلقت و نیز دانش، بینش و مهارت‌ها و روحیه‌ی مواجهه‌ی علمی و خلاق با مسائل فردی و خانوادگی و اجتماعی برخوردارند. * با درک مفاهیم اجتماعی و سیاسی و «احترام به قانون» و اندیشه‌ورزی در آن‌ها، شایستگی رویارویی مسئولانه و خردمندانه با تحولات اجتماعی و سیاسی را کسب می‌کنند و با رعایت وحدت و تفاهم ملی، در دفاع از عزت و اقتدار ملی می‌کوشند و با روحیه‌ی مسئولیت‌پذیری و تعالی خواهی و برخوردار از مهارت‌های ارتباطی، در حیات خانوادگی و اجتماعی (در سطوح محلی تا جهانی) با رعایت اصول بر گرفته از نظام معیار اسلامی، مشارکت مؤثر دارند. *با درک مفاهیم اقتصادی درچارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار و	مفهوم آموزش باکیفیت: (Relevant learning) تعریف عبارت است از: ارتقای مهارت‌ها، ارزش‌ها، رویکردها و دانشی که شهروندان را برای یک زندگی سالم که استحقاق آن را دارند، توانمند می‌سازد و به آنان کمک می‌کند تا بتوانند تصمیمات آگاهانه‌ای اتخاذ کنند و با چالش‌های محلی و جهانی روبه‌رو شوند.	۲۲	شیوه آموزش

	تلاش و روحیه‌ی انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر و با رعایت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیت‌های اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت می‌نمایند. *دارای حداقل یک مهارت مفید برای تأمین معاش حلال باشند بگونه‌ای که در صورت جدایی از نظام رسمی تعلیم و تربیت در هر مرحله، توانایی تأمین زندگی خود و اداره‌ی خانواده را داشته باشند. *با درک مفاهیم بهداشت فردی و اجتماعی و مسائل زیست بوم طبیعی و شهری به منزله‌ی امانات الهی، شایستگی حفظ و ارتقای سلامت فردی و بهداشت محیطی را کسب می‌کنند و با ورزش و تفریحات سالم فردی و گروهی، به نیازهای جسمی و روانی خود و جامعه بر اساس اصول برگرفته از نظام معیار اسلامی، پاسخ می‌دهند.			
	در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، باید به تناسب تفاوت‌ها و ویژگی‌های طبیعی دختران و پسران، امکانات آموزشی متناسب ارائه شود و جداسازی آموزش دختران و پسران یکی از اقدامات موثر در جهت تضمین برخورداری دختران از حقوق و نیز پیشگیری از ارتکاب اشکال مختلف خشونت علیه دختران توسط گروه توسط گروه همسالان پسر می‌باشد: راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط	محافظت از مؤسسات آموزشی را به عنوان یک محل آرام و به دور از خشونت تضمین کنند، ضمن اینکه حفاظت از مدارس نیز به عنوان یک فضای آزاد و عاری از هرگونه خشونت علیه دختران و پسران (خشونت‌های مبتنی بر جنسیت) الزامی است. to ensure that education institutions are protected as zones of peace, free from violence, including	۲۷	مکان آموزش

		school-related gender-based violence.		
اهداف ویژه و راهبردهای شاخص				
هدف ۱-۴:				
تضمین اینکه همه دختران و پسران تا سال ۲۰۳۰ دوره های آموزش ابتدایی و متوسطه را به شکل باکیفیت، عادلانه و بدون پرداخت هیچ گونه شهریه، به طور کامل و با دستیابی به نتایج مؤثر در یادگیری به پایان برسانند				
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) اجتماع دو رویکرد برون‌مداری و درون‌مداری: نظام علم و فناوری جامعه ایرانی از نظر توجه به نیازها و قابلیت‌ها و ظرفیتهای بومی و مزیت‌های نسبی کشور، درون‌مدار است. از سوی دیگر با توجه به فرصت‌های پیش‌رو در جهان و کشورهای اسلامی، در عرصه علم و فناوری با جهان اسلام و سایر کشورها مشارکت فعال دارد و بنابراین در این زمینه برون‌مدار است.	بومی سازی اهداف و راهبردهای جهانی آموزش فقط در چارچوب موازین اسلامی ممکن است: راهکار ۱۱/۹- رصد کردن تحولات نظام آموزش و پرورش و تربیت معلم و تحولات علمی در حوزه علوم تربیتی در سطح منطقه، جهان اسلام و بین الملل و بومی سازی تجربیات و یافته‌های مفید آنها و بهره مندی آگاهانه از آنها در چارچوب نظام معیار اسلامی	تعهد دولت‌ها به بومی سازی اهداف جهانی آموزش در چارچوب این سند و طراحی روش‌های ارزیابی در چارچوب فرایندی فراگیر، شفاف و کاملاً پاسخگو	۲۸	تعهد دولت

	در حیطه مهارت افزایشی در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، مفاهیمی چون «مهارت خویشتنداری» در حیطه‌های چهارگانه (خود، خدا، دیگران و محیط زیست) وجود دارد که اساساً در نظام‌های آموزشی سکولار مطرح نیست: راهکار ۲/۲ - تعمیق تقوای الهی و مهارت خویشتنداری، انتخابگری درست و تعالی بخش مستمر دانش آموزان با استفاده از فرصت ایام ا...، برگزاری مراسم آگاهی بخش و نشاط انگیز در اعیاد و وفیات، حضور فعال و مشارکت دانش آموزان در محافل، مجالس و اماکن مذهبی و تقویت انس با دعا و توسل راهکار ۲۱/۳ - طراحی و استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی به منظور هدایت دانش آموزان به سوی رشته‌ها و حرف و مهارت‌های مورد نیاز حال و آینده کشور متناسب با استعدادها، علاقه‌مندی و توانایی‌های آنان راهکار ۱/۶ - گسترش و تنوع دادن به حرف و مهارت‌های مورد نیاز جامعه و تعلیم متناسب و برنامه‌ریزی شده آن در همه دوره‌های تحصیلی و برای همه دانش آموزان	۳۱ محتوای آموزش اشاره به متون درسی، و دانش موضوعی و مهارت‌های شناختی و غیرشناختی کودکان، مفهوم مهارت‌های شناختی بسیار موسع می‌باشد و کاملاً ناظر بر محتوای آموزش در چارچوب این سند، مطابق زیرنویس، تعریف آن عبارت است از: با توجه به وجود اختلاف نظر در مورد اصطلاح «مهارت‌های غیرشناختی» و اینکه اصطلاحات دیگری از جمله «مهارت‌های قرن ۲۱» «مهارت‌های نرم» ، «مهارت‌های متقاطع» و «مهارت‌های قابل انتقال» نیز به جای آن استفاده شده است، در این سند، از اصطلاح «مهارت‌های غیرشناختی» استفاده می‌شود که می‌تواند تفکر نقادانه و نوآورانه، مهارت‌های میان‌فردی، درون فردی و شهروندی جهانی، سواد اطلاعاتی و رسانه ای و غیره را شامل شود. نکته: مفهوم مهارت‌های غیرشناختی مفهومی موسع و دامنه آن غیرقابل تعیین به طور دقیق است و این امر در تعیین تعهدات دولت دشوار خواهد بود.
سند نقشه جامع علمی کشور		۳۲ زبان در فضاهای چندزبانه، هر جا که امکان

آموزش	آن فراهم باشد و اولویت‌های ملی و محلی، ظرفیت‌ها و سیاست‌ها اجازة دهند، آموزش و یادگیری به زبان اول، یا زبانی که کودک در خانه صحبت می‌کند باید در اولویت قرار گیرد.	فصل دوم (بیانیه ارزش‌ها) بند ۲۱- تقویت گرایش به زبان و ادبیات فارسی به عنوان زبان مشترک	(مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۶- ارتقای جایگاه زبان فارسی در بین زبانهای بین‌المللی علمی؛
"	۳۴ ترویج آموزش‌های دوزبانه و چندزبانه در جوامع چندزبانه. شروع آموزش در این جوامع باید به زبان اول کودک یا زبانی باشد که وی در منزل به آن زبان صحبت می‌کند.	در نظام آموزش و پرورش، اولویت با زبان رسمی (زبان فارسی) است و زبان‌های دیگر در صورت وجود شرایط باید مبنا قرار گیرد: راهکار ۵/۳- توانمند سازی دانش آموزان ساکن در مناطق محروم، روستاها، حاشیه‌ی شهرها، عشایر کوچ نشین و همچنین مناطق دوزبانه با نیازهای ویژه، با تاکید بر ایجاد فرصت‌های آموزشی متنوع و باکیفیت	سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۶- ارتقای جایگاه زبان فارسی در بین زبانهای بین‌المللی علمی
محتوای آموزش	۳۴ بازنگری مواد درسی برای تضمین کیفیت و ارتباط آن با محتوا، مهارت‌ها، ظرفیت‌ها، ارزش‌ها، فرهنگ‌ها و جنسیت	راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت های جنسیتی دانش آموزان با تاکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط	
هدف ۲- ۴: تضمین دسترسی همه دختران و پسران به آموزش پیش دبستانی، و مراقبت و رشد کیفی در اوان کودکی به منظور آماده سازی آن‌ها برای آموزش ابتدایی تا سال ۲۰۳۰			
آموزش خردسالان	۳۵ آموزش و مراقبت‌های اوان کودکی (Early Childhood Care and Education (ECCE) که از بدو تولد آغاز می‌شود، بنیان پیشرفت بلند مدت، رفاه و بهداشت کودکان را پی‌ریزی می‌کند... سرمایه	برنامه‌های آموزشی ۲۰۳۰ فراتر از آموزش رسمی و سطوح تحصیلی رسمی است و بطور کلی فرآیند تربیت افراد در جوامع را تحت پوشش قرار داده است، بی تردید مبانی انسان شناسی اسلامی با مبانی غرب دارای تفاوت- های بنیادین است و واضح است که قطعاً سند ۲۰۳۰ و نهادهای بین‌المللی نمی‌توانند مبادرت با تعیین محتوای آموزش‌ها و مراقبت‌های اوان کودکی تا مراحل بعد از آن نمایند:	

	فصل اول (کلیات) بند ۱۰-۱ وضع مطلوب زندگی بشر در همه‌ی ابعاد و مراتب، براساس نظام معیار اسلامی (مبانی و ارزش‌های مقبول دین الهی) است که تحقق آن باعث دستیابی به غایت زندگی یعنی قرب‌الی‌الله خواهد شد. این‌گونه زندگانی مستلزم ارتباط آگاهانه و اختیاری با حقیقت هستی و تشدید رابطه‌ی با او در همه شئون فردی و اجتماعی زندگی است که باید بر اساس انتخاب و التزام آگاهانه و آزادانه‌ی نظام معیار مناسب با دین اسلام باشد. بنابراین، یکی از مشخصات اصلی حیات طیبه، تکیه بر ارزش غایی زندگی - قرب الی الله - و نظام معیار متناسب با آن یعنی مبانی و ارزش‌های مقبول دین اسلام است. زیرا با توجه به لزوم پذیرش ربوبیت خداوند متعال، به عنوان یگانه رب حقیقی جهان و انسان، این نظام معیار، جهت اساسی نحوه‌ی تحقق حیات طیبه را در همه مراتب و ابعاد آن مشخص می‌نماید. لذا، انتخاب و التزام آگاهانه و آزادانه‌ی نظام معیار ربوبی و انطباق همه‌ی ابعاد زندگی با این نظام (تقوا)، وجه تمایز اساسی حیات طیبه از زندگی غیردینی (= سکولار) رایج محسوب می‌شود که نقطه‌ی اوج و حقیقت آن در جامعه جهانی مهدوی محقق می‌گردد. راهکار ۵/۴- اولویت بخشی به تأمین و تخصیص منابع، تربیت نیروی انسانی کارآمد، تدوین برنامه برای رشد، توانمندسازی و مهارت‌آموزی، ادامه تحصیل و حمایت مادی و معنوی دانش آموزان مناطق محروم و مرزی	گذاری بر روی کودکان، به ویژه در اقشار محروم، بیشترین و طولانی مدت ترین تاثیر را بر توسعه آموزش و نتایج آموزشی خواهد داشت. نکته: بنابراین صرفاً آموزش در مدارس مدنظر نیست و مفهوم بسیار موسع از آموزش همه افراد در همه جا مدنظر است. خصوصاً در رابطه با خردسالان محل تامل جدی قرار دارد.	
هدف ۳-۴: تضمین دسترسی برابر همه زنان و مردان به آموزش عالی و دانشگاهی، و آموزش فنی و حرفه‌ای مقرون به صرفه و با کیفیت تا سال ۲۰۳۰			

رویکرد جنسیتی	۴۵ سیاست گذاری و برنامه ریزی برای تقویت پژوهش در آموزش عالی و دانشگاهی از طریق :استفاده زود هنگام از آموزش علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات؛ به ویژه توسط زنان و دختران. ترویج آموزش های فنی و حرفه ای، آموزش عالی و دانشگاهی و یادگیری بزرگسالان و همچنین ترویج فرصتهایی برای آموزش و تربیت جوانان و بزرگسالان در همه رده های سنی و از هر قشر اجتماعی -فرهنگی، با هدف توانمندسازی آنها برای ارتقا و سازگاری مهارت های آنان با نیازهای موجود، با عنایت ویژه به مسئله تساوی جنسیتی و حذف موانع جنسیتی و نیز با توجه به اقشار آسیب پذیر، از جمله معلولان.
هر گونه سیاست گذاری و برنامه ریزی برای تقویت پژوهش در آموزش عالی و دانشگاهی باید بر مبنای فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و مفاد سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش صورت پذیرد و در سیاستگذاری و برنامه ریزی برای تقویت پژوهش و آموزش ابتدا بر شایسته سالاری است و رویکرد جنسیتی وجود ندارد: فصل پنجم (هدف های کلان) بند۳- ابتناء فرایند طراحی، تدوین و اجرای اسناد تحولی زیر نظامها (شامل برنامه درسی ملی، تربیت معلم و تامین منابع انسانی، راهبری و مدیریت، تامین و تخصیص منابع مالی، تامین فضا، تجهیزات و فن آوری- پژوهش و ارزشیابی) و برنامه های کوتاه مدت و میان مدت بر مبنای نظری و فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و مفاد سند تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش (هدف های کلان ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶)؛ فصل پنجم (هدف های کلان) بند۶- گسترش و تعمیق فرهنگ پژوهش و ارزشیابی، خلاقیت و نوآوری ، نظریه پردازی و مستندسازی تجربیات علمی- تربیتی بومی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی(هدف های کلان ۱، ۲، ۴ و ۸)؛ راهکار ۷/۳- برقراری ارتباط سازمان یافته مراکز علمی- پژوهشی با نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در سطح ملی و منطقه ای و بهره مندی از پشتیبانی علمی و تخصصی حوزه های علمیه و موسسات آموزش عالی و مراکز آموزش فنی و حرفه ای به ویژه دانشکده های علوم قرآنی، علوم تربیتی و روانشناسی در مدارس	
هدف: ۴- ۴ افزایش چشمگیر تعداد جوانان و بزرگسالان دارای مهارت های مرتبط با اشتغال، مشاغل شایسته و کارآفرینی، از جمله مهارت های فنی و حرفه ای تا سال ۲۰۳۰	
هدف	۴۶ ارتقا و متنوع سازی فرصت های
در سیاست ها و برنامه های جمهوری اسلامی ایران، رویکرد جنسیتی در	

آموزش	یادگیری با استفاده از گستره وسیعی از راه کارهای آموزشی و تربیتی الزامی است تا به این واسطه همه جوانان و بزرگسالان؛ به ویژه زنان و دختران بتوانند به دانش، مهارت‌ها و توانایی‌های مرتبط برای اشتغال شایسته و زندگی دست یابند.	خصوص مهارت آموزی برای اشتغال بر مبنای ویژگی‌های خلقتی و طبیعی وجود دارد، بطور نمونه در پذیرش دانشجو برای برخی رشته‌ها و مشاغل به دلیل ویژگی مردانه بودن، اولویت با پسران است. همچنین نکته دیگر در تعیین سیاست‌های دولت، وضعیت موجود و ضرورت‌های پیش رو در خصوص وضعیت اشتغال مردان و زنان است و دولت اساسا با اتخاذ سیاست‌ها کور و غیرهوشمند جنسیتی صرفا به دلیل همراهی با جریان‌های بین‌المللی مخالف است: فصل دوم (بیانیه ارزش‌ها) بند ۲۴- روحیه کارآفرینی، کسب شایستگی‌های عام حرفه‌ای و مهارتی و هنری زمینه ساز کار مولد. راهکار ۱/۶- گسترش و تنوع دادن به حرف و مهارت‌های مورد نیاز جامعه و تعلیم متناسب و برنامه‌ریزی شده آن در همه دوره‌های تحصیلی و برای همه دانش آموزان راهکار ۶/۵- تنظیم و اجرای برنامه جامع کارآفرینی و مهارت آموزی برای تمام دوره‌های تحصیلی به ویژه دانش آموزان دوره متوسطه تا پایان برنامه پنجم توسعه در برنامه درسی و آموزشی راهکار ۲۱/۳- طراحی و استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی به منظور هدایت دانش‌آموزان به سوی رشته‌ها و حرف و مهارت‌های مورد نیاز حال و آینده کشور متناسب با استعدادها، علاقه‌مندی و توانایی‌های آنان
هدف ۵- ۴: ریشه کنی نابرابر یهای جنسیتی در آموزش و تضمین دسترسی برابر به همه مقاطع آموزش و تربیت فنی و حرفه ای برای اقشار آسیب‌پذیر، از جمله معلولان، افراد بومی و کودکانی که در شرایط آسیب پذیر زندگی می‌کنند و یا خود، آسیب‌پذیر هستند، تا سال ۲۰۳۰		
برابری جنسیت	۵۳ سیاست گذاری ها باید در راستای دگرگون ساختن نظام های آموزشی انجام	سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹)

تعمیق و گسترش آموزشهای عمومی و تخصصی همراه با تقویت اخلاق و آزاداندیشی و روحیهٔ خلاقیت در آحاد جامعه، به‌ویژه نسل جوان؛ ۴. دستیابی به توسعهٔ علوم و فناوریهای نوین و نافع، متناسب با اولویتها و نیازها و مزیت‌های نسبی کشور؛ و انتشار و به‌کارگیری آنها در نهادهای مختلف آموزشی و صنعتی و خدماتی؛		شوند، تا به واسطهٔ آن بتوان به آموزش فراگیر دست یافت و به شیوه ای بهتر نیازهای آموزشی یادگیرندگان را برآورده ساخت نکته: مفهوم برابری جنسیتی از نظر انطباق با موازین شرعی و قوانین داخلی، محل بحث و تامل جدی دارد.	ی	
	رویکرد معارض و متفاوت نسبت به مقوله جنسیت: نظام تعلیم و تربیت اسلامی، با توجه به تفاوت‌های جنسیتی باید دختران و پسران آموزش داده شوند برای نقش پذیری بهینه در آینده در خانواده؛ در حالی که از منظر اسناد بین المللی و رویه نهادهای تفکیک جنسیتی یکی از مصادیق اعمال تبعیض جنسیتی و خشونت جنسی است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامهٔ آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضائات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر:	با توجه به مفید بودن تساوی جنسیتی به عنوان ابزاری برای اندازه گیری پیشرفت، لازم است تا تلاش بیشتری برای دستیابی به آن انجام شود. تساوی، هدفی بلندپروازانه و به این معنی است که برای بهره مندی از آموزش با کیفیت بالا، فرصت برابری در اختیار همهٔ دختران، پسران، زنان و مردان گذاشته شود، بدین ترتیب که همهٔ آنها از دستاوردهای برابر آموزشی برخوردار باشند و در حوزهٔ آموزش، از مزایای برابر بهره گیرند. دختران، نوجوان و زنان جوانی که ممکن است در برابر خشونت مبتنی بر جنسیت، ازدواج در سنین	۵۴	''

	...ه) توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط	کودکی، بارداری زودرس و بار سنگین کارهای منزل قرار بگیرند، و همچنین دختران نوجوان و زنانی که در نواحی فقیر نشین و دورافتاده روستایی ساکن هستند، به توجه ویژه نیاز دارند... نابرابری جنسیتی در آموزش، به واقع نمایا نگر هنجارهای حاکم جنسیتی جوامع و وجود تبعیض در جوامع است. بر این اساس، سیاست گذاری هایی که برای رفع این تبعیض ها اتخاذ م یشوند، چنانچه جزئی از یک طرح کلی باشند که با هدف ترویج بهداشت و سلامت، عدالت، حاکمیت خوب و رهایی از کار کودکان برنامه ریزی شده است، بهتر عمل می کنند. نکته: مفهوم برابری جنسیتی از نظر انطباق با موازین شرعی و قوانین داخلی ، محل بحث و تامل جدی دارد		
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۳-۵- پرورش استعداد های شغلی و پدید آوردن آینده شغلی برای برآوردن نیازهای جامعه؛	در این سند از دولت‌ها درخواست شده است که در قبال تحقق برابری جنسیتی، در کلیه برنامه‌ها و نظام‌های آموزشی، تضمین بدهند و در این راستا، ظرفیت‌سازی و سرمایه‌گذاری لازم را اتخاذ نمایند. در این بند بر لزوم حمایت از دختران در قبال ارتکاب اشکال مختلف خشونت علیه ایشان در مسیر رفت و برگشت مدارس تأکید شده است، همین مقرر موید این است که آموزه‌های غرب در رابطه با تحقق برابری جنسیتی و مقابله	برای تضمین تساوی جنسیتی در برنامه‌ها و نظام های آموزشی، نیازمند ظرفیت سازی و سرمایه گذاری در اجرا، پایش، ارزیابی و پیگیری برنامه‌ها و نظام های آموزشی هستیم به همین منظور تضمین امنیت شخصی زنان و دختران در مسیر رفت و برگشت آنها از مدرسه و مؤسسات	۵۵	برابری جنسیتی

۳-۶- پرورش استعداد های علمی برای ورود به دوره تخصصی؛	با تفکیک جنسیتی در مدارس، خود یکی از عوامل افزایش ارتکاب خشونت جنسی توسط گروه همسالان پسر در محیط مدرسه می باشد.	آموزشی به منزل و همچنین برای حذف خشونت جنسیت محور در مدارس، لازم است سیاست هایی برای مقابله با همه اشکال خشونت و سوءاستفاده جنسی تنظیم شود. نکته: مفهوم برابری جنسیتی از نظر انطباق با موازین شرعی و قوانین داخلی، محل بحث و تامل جدی دارد	
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۳-۳- کسب آمادگی برای ورود به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛	در رویه نهادهای بین المللی، مفهوم «کلیشه های جنسیتی» ناظر بر هر گونه نقش پذیری متفاوت زنان و مردان در خانواده می باشد. این در حالی است که در نظام تعلیم و تربیت اسلامی، اساسا یکی از شاخصه ها و ملاک ها، آموزش کودکان و نوجوان متناسب با ویژگی های طبیعی و خلقتی است که بتواند زمینه سازی نقش پذیری بهینه آنان در آینده در عرصه خانواده و اجتماع شود؛ این نوع نگرش اساسا در مفهوم سازی «کلیشه های جنسیتی» که در رویه نهادهای بین المللی همواره به عنوان یکی از عوامل نقض حقوق بشر زنان و دختران است، قابل پذیرش نیست، از این رو، این بند قطعا باید با تردیدهای جدی از سوی دولت جمهوری اسلامی مواجه شود. در سند «تحول بنیادین آموزش و پرورش»، بر لزوم آموزش دختران و پسران با توجه به ویژگی های طبیعی و خلقتی تاکید شده است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضائات هویت جنسیتی (پسران و دختران)	تضمین بازبینی کتابها و درسی، بودجه و سیاست گذاری های آموزشی و همچنین آموزش معلمان و نظارت بر فعالیت های آنان توسط دولت ها؛ به نحوی که موارد یاد شده عاری از هرگونه کلیشه جنسیتی باشند و در ترویج تساوی، عدم تبعیض، حقوق بشر و آموزش بین فرهنگی مؤثر واقع شوند. نکته: بازبینی محتوا و کتب درسی مطابق با رهیافت این سند محل تامل جدی قرار دارد.	۵۷ برابری جنسیتی: ی: محتوا

		و ویژگی های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان	
هدف ۷-۴: تضمین اینکه تا سال ۲۰۳۰، همه یادگیرندگان به دانش و مهارت های لازم برای ترویج توسعه پایدار؛ به ویژه از طریق :آموزش برای توسعه پایدار و سبک های زندگی پایدار، حقوق بشر، تساوی جنسیتی، ترویج فرهنگ صلح و نبود خشونت، شهروندی جهانی و احترام به تنوع فرهنگی و مشارکت فرهنگ ها در تحقق توسعه پایدار دست یابند.			
محتوای آموزش ۶۱ - ۶۲	در سند آموزش ۲۰۳۰، به تقویت مشارکت آموزش در تحقق حقوق بشر، صلح و شهروندی مسئولانه، از سطوح محلی گرفته تا سطوح بالاتر جهانی، برقراری تساوی جنسیتی، توسعه پایدار و بهداشت اهمیت حیاتی دارد... محتوای چنین آموزشی باید مرتبط باشد و همه جنبه‌های یادگیری، اعم از جنبه های شناختی و غیرشناختی آموزش را پوشش دهد. کسب دانش، مهارت ها، ارزش ها و رویکردهای لازم توسط شهروندان برای زندگی به‌گونه ای پربار و موفق، اتخاذ تصمیمات آگاهانه و ایفای نقش های فعال در سطوح ملی و جهانی در رویارویی با چالش های جهانی و تلاش برای رفع این چالش‌ها، از طریق آموزش برای توسعه پایدار ۱۲ و آموزش شهروندی جهانی ۱۳ امکان	محتوای نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران، ارزش‌های بنیادین است: فصل دوم - بیانیه ارزش‌ها: این ارزش‌ها بر اساس آموزه‌های قرآن کریم و سنت پیامبر اکرم (ص) و حضرات اهل بیت (علیهم‌السلام)، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رهنمودهای رهبر کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری و سند چشم‌انداز بیست ساله و نقشه جامع علمی کشور و سیاست‌های کلی تحول نظام آموزشی تهیه و تدوین شده است و با مبانی نظری سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (شامل فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، فلسفه‌ی تعلیم و تربیت رسمی عمومی و رهنامه‌ی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در جمهوری اسلامی ایران) سازگار و مستند به مضامین مندرج در آن‌ها می‌باشد. محتوای آموزش در نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران باید تضمین کننده تحقق وضع مطلوب زندگی بشر باشد که البته این وضعیت مطلوب، باید محتوای مد نظر نهادهای بین‌المللی بسیار فاصله دارد: فصل اول (کلیات) بند ۱۰- وضع مطلوب زندگی بشر در همه‌ی ابعاد و مراتب، براساس نظام معیار اسلامی (مبانی و ارزش‌های مقبول دین الهی) است که تحقق آن باعث دستیابی به غایت زندگی یعنی قرب‌الی‌الله خواهد شد.	فصل اول بند ۳ نقشه جامع علمی کشور: تلفیق آموزش با تربیت و پژوهش و مهارت: از آنجا که علم و عمل توأمان، عامل پیشرفت همه‌جانبه و پایدار کشور است، باید الگوی تفکیکی حاکم بر نظام فعلی علم و فناوری به سرعت در جهت الگویی تلفیقی تحول یابد. بدین منظور این تلفیق باید از آموزش ابتدایی آغاز و در تمام دوره‌های آموزشی ادامه یابد و در نتیجه الگوی آموزشی حافظه‌مدار فعلی جای خود را به الگوی مبتنی بر یادگیری دانش به همراه تربیت انسانها و پرورش

مهارتها و پژوهش بدهد. در نظام آموزش عالی نیز رویکرد پژوهش‌محوری تقویت خواهد شد.	این‌گونه زندگانی مستلزم ارتباط آگاهانه و اختیاری با حقیقت هستی و تشدید رابطه‌ی با او در همه شئون فردی و اجتماعی زندگی است که باید بر اساس انتخاب و التزام آگاهانه و آزادانه‌ی نظام معیار مناسب با دین اسلام باشد. بنابراین، یکی از مشخصات اصلی حیات طیبه، تکیه بر ارزش غایی زندگی - قرب الی الله - و نظام معیار متناسب با آن یعنی مبانی و ارزش‌های مقبول دین اسلام است. زیرا با توجه به لزوم پذیرش ربوبیت خداوند متعال، به عنوان یگانه رب حقیقی جهان و انسان، این نظام معیار، جهت اساسی نحوه‌ی تحقق حیات طیبه را در همه مراتب و ابعاد آن مشخص می‌نماید. لذا، انتخاب و التزام آگاهانه و آزادانه‌ی نظام معیار ربوبی و انطباق همه‌ی ابعاد زندگی با این نظام (تقوا)، وجه تمایز اساسی حیات طیبه از زندگی غیردینی (= سکولار) رایج محسوب می‌شود که نقطه‌ی اوج و حقیقت آن در جامعه جهانی مهدوی محقق می‌گردد.	پذیر است. آموزش برای توسعه پایدار و آموزش شهروندی جهانی، نه تنها بر آموزش بین فرهنگی و آموزش برای تفاهم بی‌نامللی تأکید دارند، بلکه آموزش صلح و حقوق بشر را نیز شامل می‌شوند. نکته: مفهوم مهارت‌های غیرشناختی مفهومی موسع و دامنه آن غیرقابل تعیین به طور دقیق است و این امر در تعیین تعهدات دولت دشوار خواهد بود. ۱۲. آموزش برای توسعه پایدار به یادگیرندگان توان اتخاذ تصمیمات آگاهانه و انجام اقدامات مسئولانه را میدهد تا در سایه آن، ضمن احترام به تنوع فرهنگی، به انسجام زیست محیطی، اقتصاد کامیاب و جامع‌های عدالتمحور برای نسل‌های حال و آینده دست پیدا کنند. آموزش برای توسعه پایدار، از یک منظر آموزش مادام‌العمر و بخش مهمی از آموزش با کیفیت است ESD ، آموزش‌های همه‌جانبه و دگرگون‌کننده	

است که به محتوا و بازده آموزشی، روش تدریس و فضای آموزشی م یپردازد. هدف آموزش برای توسعه پایدار، در سایه دگرگون سازی اجتماع تحقق مییابد.

۱۳. آموزش شهروندی جهانی (GCED)،

با هدف تجهیز یادگیرندگان به توانمندی های مهمی برنامه ریزی شده است: که عبارتند از: الف) دانش عمیقی از مسائل و ارزش های جهانی مانند عدالت، برابری، کرامت و احترام ب) مهارت های شناختی برای تفکر انتقادی، نظام مند و خلاقانه از جمله: اتخاذ رویکردی چندوجهی برای شناسایی ابعاد، جنبه ها و زوایای مختلف مسائل ج) مهارت های اجتماعی مانند: هم دردی و حل خصامات و مهارت های ارتباطی و توان تعامل و شبکه سازی با افراد دارای پیشینه ها، اصالتها، فرهنگها و دیدگاه های مختلف د) ظرفیتهای رفتاری برای اقدام جمعی ومسئولانه و تلاش برای منافع جمعی

نکته: بازبینی محتوا و کتب درسی

		مطابق با رهیافت این سند محل تامل جدی قرار دارد.		
محتوای آموزش	۶۳	تدوین سیاست ها و برنامه هایی برای ترویج آموزش برای توسعه پایدار و آموزش شهروندی و ادغام آن ها در آموزش های رسمی، غیر رسمی و آزاد . انجام این کار از طریق اصلاح نظام آموزشی، آموزش معلمان، اصلاح مواد درسی و حمایت های آموزشی امکا پذیر می شود . اجرای برنامه اقدام جهانی آموزش برای توسعه پایدار و موضوعاتی از قبیل : حقوق بشر، تساوی جنسیتی، بهداشت، آموزش های جامع جنسی (تنظیم خانواده)، تغییر اقلیم، معیشت های پایدار و شهروندی مسئولانه و پویا نیز مشمول مورد یاد شده می شود . لازم است ذکر شود که در ادغام این موارد در برنامه های آموزشی کشورها، توجه به توانمند یها و تجارب ملی اهمیت زیادی دارد . حمایت از ایجاد نظام های ارزیابی قوی برای آموزش توسعه پایدار و آموزش شهروندی جهانی، به منظور ارزیابی	اجرای برنامه جهانی آموزش برای تحقق توسعه پایدار با موضوعاتی نظیر حقوق بشر، برابری جنسیتی و آموزش های جامع جنسی، به دلیل تعارضات جدی با محتوای سند «تحول بنیادین در نظام آموزش و پرورش»، اساسا نمی تواند از سوی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی قابل پذیرش باشد. در خصوص برابری جنسیتی نه تنها محتوای سند، موید این موضوع نیست، بلکه صراحتا بر لزوم توجه به تفاوت های طبیعی و خلقتی دختران و پسران در آموزش تاکید شده است: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های دختران و پسران . راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضائات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی های دوران بلوغ دانش آموزان در برنامه های درسی و روش ها و برنامه های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان در خصوص آموزش جنسی هم قطعا باید هر گونه آموزش در چارچوب موازین اخلاقی، شرعی و قانونی صورت بگیرد و قطعا در این میان نباید نقش و جایگاه خانواده را نادیده گرفت، به گونه ای که آموزش جنسی در چارچوب آموزش رسمی در عمل، منجر به گرفتن ابتکار عمل از والدین در خصوص آموزش در این زمینه بشود: راهکار ۳/۶- برنامه ریزی به منظور اقناع فکری دانش آموزان برای پذیرش قلبی و درونی حیا ، عفاف، حجاب و عمل به آن با تبیین دیدگاه اسلام فصل دوم (بیانیه ارزش ها) بند ۹- کرامت ذاتی و اکتسابی انسان و کسب فضایل اخلاقی از جمله: ایمان ، تقوا، تولی و تبری، عمل صالح، خودباوری،	سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۳-۳- کسب آمادگی برای ورود به زندگی مستقل و تشکیل خانواده؛

	نتایج شناختی و اجتماعی - احساسی یادگیری با استفاده از ابزارهای موجود و ابزارهایی که در طول زمان، درستی آن ها اثبات شده است. ترویج رویکرد بین رشته ای و در صورت لزوم، رویکرد ذی نفعان چندگانه برای تضمین آموزش برای توسعه پایدار و آموزش شهروندی جهانی در همه سطوح و در همه اشکال آموزش، از جمله: در قالب آموزش حقوق بشر با هدف ترویج فرهنگ صلح و نبود خشونت.	روحیه مجاهدت، ظلم ستیزی، علم، حکمت، عفت، شجاعت، عدالت، صداقت، ایثاروفداکاری راهکار ۲/۲ - تعمیق تقوای الهی و مهارت خویشتنداری، انتخابگری درست و تعالی بخش مستمر دانش آموزان در سند تحول بنیادین بر لزوم آموزش دختران و پسران با کارکردهای خانواده و وظایف آن و همچنین زمینه سازی ایفای بهینه نقش های خانوادگی در آینده، توسط آنان تاکید شده است، این در حالی است که مفهوم آموزش جنسی و تنظیم خانواده در رویه نهادهای بین المللی، فقط و فقط ناظر بر به رسمیت شناختن حقوق و آزادیهای جنسی نامشروع برای نوجوانان است و این امر، قطعاً در تعارض با مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است: راهکار ۳/۷ - ارائه خدمات مشاوره ای - تربیتی در کلیه سطوح تحصیلی برای افزایش سلامت جسمی و روحی دانش آموزان راهکار ۴ - تقویت بنیان خانواده و کمک به افزایش سطح توانایی ها و مهارت های خانواده در ایفای نقش تربیتی متناسب با اقتضات جامعه اسلامی راهکار ۴/۳ - تدوین برنامه جامع مشارکت خانواده و نهادهای تربیتی و آموزشی برای تقویت فرهنگ تربیتی خانواده ها و تحقق شایستگی های پایه دانش آموزان راهکار ۴/۵ - اضافه نمودن درس مدیریت و سلوک مناسب خانواده به جدول برنامه ی درسی دوره متوسطه در تمامی رشته ها و برای تمام دانش آموزان راهکار ۴/۶ - تهیه و تدوین محتوای آموزشی برای دانش آموزان جهت آشنایی با ویژگی ها، نیازها و وظایف خانواده در چارچوب ارزش ها و معیارهای اسلامی
هدف ۴- الف: ایجاد و به روزرسانی امکانات آموزشی مناسب برای کودکان، معلولان و زنان و مردان، و تأمین فضاهای یادگیری مؤثر، فراگیر، به دور از خشونت و امن		
محیط	تضمین احساس امنیت زنان و دختران	افزایش ارتکاب اشکال مختلف خشونت جنسی علیه دختران نوجوان در
۶۵	سند نقشه جامع علمی کشور	

آموزش	در فضا های یادگیری، برای ادامه تحصیل آنان ضروری است .با آغاز دوران بلوغ، دخترها آسیب پذیرتر می شوند و بیشتر در معرض خشونت ، سوءاستفاده، آزار و ارباب جنسی قرار می گیرند .خشونت جنسیت محور در مدارس، مهم ترین مانع برای آموزش دختران است .بسیاری از کودکان در مدارس به طور مداوم در معرض خشونت قرار دارند؛ بدین ترتیب که همه ساله در درون و نیز در اطراف مدارس، حدود ۲۴۶ میلیون دختر و پسر، مورد سوءاستفاده و آزار جنسی قرار میگیرند .در دو سوم کشورهایی که در مقطع تحصیلی راهنمایی با مشکل نابرابری جنسیتی میان دختران و پسران مواجه هستند، دختران بیش از پسران آسیب می بینند .نبود سرویس- های بهداشتی مستقل برای دختران و پسران، عدم دسترسی به امکانات لازم بهداشتی برای دختران در دوران عادت ماهیانه و مشکلات بهداشتی ناشی از آن در این دوران، میتواند به آموزش دختران لطمه وارد کند و میزان غیبت	محیط مدرسه و توسط گروه همسالان پسر، یکی از تبعات جدی به تحقق برابری جنسیتی و مقابله با سالم سازی و تفکیک جنسیتی در محیط مدارس است و در این میان، مهمترین قربانیان خود دختران هستند که هم به لحاظ روحی و به لحاظ جسمی در معرض آشکال مختلف آسیب پذیری و خشونت خصوصا خشونت جنسی قرار دارند: راهکار ۵/۶- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضائات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی های دوران بلوغ دانش آموزان در برنامه های درسی و روش ها و برنامه های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه های درسی موجود با تأکید بر: ....ه) توجه بیشتر به تفاوت های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش آموزان و تفاوت های شهری و روستایی راهکار ۱۴/۲- متناسب سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت های جنسیتی دانش آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط	(مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۳-۱- کسب فضایل، شناخت مسئولیتها و وظایف در برابر خدا، خود، جامعه و خلقت؛

		های آنان را افزایش دهد و در نتیجه، به کاهش عملکرد آموزشی آنان بینجامد.		
سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) ۳-۱- کسب فضایل، شناخت مسئولیتها و وظایف در برابر خدا، خود، جامعه و خلقت؛	رویکرد معارض و متفاوت نسبت به مقوله جنسیت: نظام تعلیم و تربیت اسلامی، با توجه به تفاوت‌های جنسیتی باید دختران و پسران آموزش داده شوند برای نقش پذیری بهینه در آینده در خانواده؛ در حالی که از منظر اسناد بین المللی و رویه نهادها، تفکیک جنسیتی یکی از مصادیق اعمال تبعیض جنسیتی و خشونت جنسی است: راهکار ۵/۴- طراحی و تدوین برنامه آموزشی متناسب با نیازها و نقش‌های دختران و پسران. راهکار ۱۶/۲- رعایت اقتضائات هویت جنسیتی (پسران و دختران) و ویژگی‌های دوران بلوغ دانش‌آموزان در برنامه‌های درسی و روش‌ها و برنامه‌های تربیتی ضمن توجه به هویت مشترک آنان راهکار ۱/۱- طراحی، تدوین و اجرای برنامه درسی ملی براساس اسناد تحول راهبردی و باز تولید برنامه‌های درسی موجود با تأکید بر: ...ه) توجه بیشتر به تفاوت‌های فردی به ویژه هویت جنسیتی دانش‌آموزان و تفاوت‌های شهری و روستایی راهکار ۱۴/۲- متناسب‌سازی فضاهای فیزیکی، آموزشی و تربیتی با نیازهای ویژه و تفاوت‌های جنسیتی دانش‌آموزان با تأکید بر فراهم آوردن الزامات نهادینه سازی فرهنگ ایمانی و عفاف و پوشش و رعایت احکام محرمیت در محیط	تدوین و اجرای سیاستهای جامع، چندوجهی و منسجم جنسیت محور ... و ترویج هنجارها و نظام هایی برای تضمین امنیت مدارس و به دور ماندن آنها از خشونت	۶۶	"
هدف ۴- ب: افزایش چشمگیر تعداد بورس های اعطا شده در جهان به کشورهای در حال توسعه؛ به ویژه کشورهای دارای پایین ترین سطح توسعه یافتگی، کشورهای جزیره ای کوچک				

در حال توسعه و کشورهای آفریقایی، برای ثبت نام در مقطع آموزش عالی در کشورهای توسعه یافته و در سایر کشورهای در حال توسعه، از جمله: در حوزه آموزش فنی و حرفه ای، فناوری اطلاعات و ارتباطات، رشته های فنی، علمی و مهندسی تا سال ۲۰۲۰

بورس تحصیلی	۶ ارائه بورس در بین المللی سازی آموزش عالی و نظام های پژوهشی؛ به ویژه در کشورهای دارای پایین ترین سطح توسعه یافتگی نیز مؤثر است. بورس ها، در ارتقای دسترسی به دانش جهانی و ظرفیت سازی برای انتقال دانش و فناوری، تطبیق آن با اولویت های ملی و بومی سازی دانش و فناوری وارداتی مؤثرند.	نیازمند بررسی قوانین آموزش عالی در خصوص اعطای بورس به افراد ذیصلاح است و قطعاً با توجه به اهمیت و حساسیت موضوع، باید بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.	سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) بند ۷- ارتقاء سطح مطلوب تولید علم در علوم انسانی براساس مبانی اسلامی و نیازهای بومی؛
"	۶ به منظور فراهم آمدن امکان ادامه تحصیل زنان و دختران در حوزه های علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات لازم است که توجه ویژه ای به عمل آید.	رویکرد جنسیتی مبنی بر اولویت داشتن دختران در تحصیل در حوزه های علم، فناوری، مهندسی و ریاضیات قطعاً بنظر می رسد که فاقد مبنا هست، چون قطعاً اولویت برای تحصیل در این حوزه ها، در وهله نخست علاقمندی خود افراد و در وهله بعد، توانمندی ها و شایستگی های افراد است و اولویت قایل شدن برای دختران صرفاً با تکیا به ملاحظات جنسیتی، مغایر با سیاست ها و برنامه های آموزشی کلان کشور است.	سند نقشه جامع علمی کشور (مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی ۱۳۸۹) دستیابی به نسبت مطلوب تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان متناسب با سطح بندی دانشگاهها و نیازهای کشور؛

هدف-۴ ج:

افزایش قابل توجه معلمان واجد شرایط، از جمله از طریق تقویت همکاری های بی نامملی برای تربیت معلم در کشورهای در حال توسعه؛ به ویژه کشورهای دارای پایین ترین سطح توسعه یافتگی و کشورهای جزیره ای کوچک در حال توسعه تا سال ۲۰۳۰

معلمان	۷۰ از آنجا که معلمان از پایه های اساسی	تربیت معلمان و مربیان کارآمد قطعاً یکی از بنیان های اصلی اصلاح و تحول در

	نظام آموزش و پرورش است، اما نکته مهم این است که هر گونه آموزش و توان افزایی، به لحاظ شکلی و ماهوی باید در چارچوب قوانین و مقررات جمهوری اسلامی صورت بگیرد و هر گونه تحمیل تعهد از جانب نهادهای بین المللی، قابل پذیرش نمی باشد: بخش اول - سیاست گذاری، نظارت و ارزیابی در سطح کلان ب- وزارت آموزش و پرورش مسئولیت نهادینه سازی و اجرای سند ملی آموزش و پرورش (شامل بنیان های نظری و سند تحول راهبردی) و طراحی و تدوین برنامه های اجرایی سند تحول راهبردی را برعهده دارد و حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این سند، برنامه های خود (به ویژه برنامه های زیر نظام های اصلی) را به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش می رساند. ج- وزارت آموزش و پرورش موظف است با تربیت، به کارگیری و سازماندهی نیروهای توانمند و واجد شرایط، تأمین و بسیج امکانات و منابع، تدوین برنامه های اجرایی کوتاه مدت و میان مدت در سطح ملی و استانی، اصلاح قوانین و مقررات و جلب مشارکت و همکاری سایر دستگاه ها و نهادها اقدامات لازم برای تحقق مفاد سند را معمول دارد.	تحقق و تضمین آموزش باکیفیت به شمار می آیند، لازم است تا برای توانمند سازی، استخدام نیروهای کافی، تأمین حقوق مناسب و مکفی، ارتقای مهارت های آنها و نیز حمایت از آنان در قالب نظام های آموزشی مؤثر، کارآمد و مجهز تلاش شود. نکته: در رابطه با نظام تربیت مربی مطابق با رویه نهادهای بین المللی و انطباق با قوانین و سیاست های کلی داخلی تردید وجود دارد.		
	راهکار ۲۲/۶- گزینش مدیران در سطوح مختلف بر اساس شایسته سالاری و پیشگامی آنان در ارزشهای الهی و انسانی و معیارهای علمی، کارآمدی و باور به اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی	تدوین راهبردهای جنسیت محور برای جذب و جلب با انگیزه ترین افراد علاقه مند به حرفه معلمی و تضمین انتقال معلمان به مناطقی که به وجودشان نیاز بیشتری طلب می شود . لازم است این کار، سیاست گذاری و وضع قوانینی است که حرفه معلم پیرا برای نیروهای انسانی موجود و آینده جذاب	۷۴	"

	بخش اول - سیاست‌گذاری، نظارت و ارزیابی در سطح کلان ج- وزارت آموزش و پرورش موظف است با تربیت، به کارگیری و سازماندهی نیروهای توانمند و واجد شرایط، تأمین و بسیج امکانات و منابع، تدوین برنامه‌های اجرایی کوتاه مدت و میان مدت در سطح ملی و استانی، اصلاح قوانین و مقررات و جلب مشارکت و همکاری سایر دستگاه‌ها و نهادها اقدامات لازم برای تحقق مفاد سند را معمول دارد.	می‌کند. این کار، از طریق بهبود شرایط کاری، تضمین بهره‌مندی معلمان از بیم‌های اجتماعی و تضمین اینکه حقوق معلمان و افراد شاغل در حرفه‌های مرتبط با آموزش، لا اقل با حقوق‌های پرداختی در سایر حرفه‌های مرتبط با معلمی که نیازمند توانمندی‌های یکسان یا مشابه هستند، قابل‌قیاس باشد. بازبینی، واکاوی و بهینه‌سازی کیفیت آموزش معلمان (آموزش‌های پیش از خدمت و ضمن خدمت) و فراهم آوردن فرصت بهره‌مندی از آموزش‌های باکیفیت پیش از خدمت برای همه معلمان، و کمک به توسعه مداوم مهارت‌های حرفه‌ای آنان و تقویت فعالیت‌های حمایتی از معلمان.		
		اشاره به ۴ شاخص: جهانی، موضوعی، منطقه‌ای و ملی	۷۶ - ۷۵	شاخص-ها
	تحقق اجرای سند ۲۰۳۰، مستلزم همکاری و التزام‌پذیری دولت‌ها است، از این رو، در این سند اهتمام جدی نهادهای بین‌المللی بر تحمیل تعهد بر دولت‌ها است، این در حالی است که سند به لحاظ حقوقی، اساساً واجد خصیصه الزام آور	بن مایه آموزش ۲۰۳۰، در درون کشورها قرار دارد. دولت‌ها، نقش مهمی در تحقق حق	۷۸	تعهد دولت

بودن نمی‌باشد و صرفاً نهادهای بین‌المللی با ایجاد یک جریان سازی خلاف واقع، درصدد تحمیل تعهدات بین‌المللی بر دولت‌ها است، حال آنکه قطعا هر گونه التزام پذیری دولت جمهوری اسلامی ایران در قبال اسناد و نهادهای بین‌المللی باید و لزوما متعاقب تصویب مجلس شورای اسلامی و سایر نهادهای ذیربط است، قطعا التزام پذیری یک جانبه قوه مجریه در قبال اسناد و نهادهای بین‌المللی نمی‌تواند موجد تعهدات جدی برای دولت‌ها باشد. این تعبیر که «لازم است تا دولت‌ها از همسو بودن سیاست گذاری‌های انجام شده با تعهدات قانونی خود برای رعایت حق آموزش، حفظ و تحقق این حق اطمینان حاصل نمایند»، قطعا در صورتی برای دولت جمهوری اسلامی ایران، موجد تعهدات و تکالیف الزام آور به لحاظ حقوقی می‌تواند باشد که تمامی مراحل و تشریفات قانونی از جمله طرح موضوع در مجلس شورای اسلامی و تصویب آن و نیز تصویب در شورای نگهبان طی شده باشد و قطعا تعهد پذیری یک جانبه قوه مجریه نمی‌تواند منجر به التزام پذیری دولت جمهوری اسلامی ایران بشود.	آموزش دارند؛ ضمن اینکه به عنوان متولیان مدیریت کارآمد، مؤثر و منصفانه آموزش عمومی و نیز تأمین کننده‌های مالی این نوع از آموزش، نقش مهمی بر عهده آن‌ها است. دولت‌ها باید بر فرایند آموزش، نظارت راهبردی داشته باشند و در حفظ و تقویت این نظارت بکوشند. آن‌ها می‌بایست در فرایند بومی سازی و اجرای اهداف اصلی و ویژه آموزش ۲۰۳۰، بر مبنای تجارب و اولویت‌های ملی دخیل باشند و با ذی‌نفعان و سایر همکاران اصلی در این روند، همکاری‌های شفاف و جامع داشته باشند... دولت‌ها می‌بایست برنامه ریزی آموزشی را در راهبردهای ملی مربوط به کاهش فقر، توسعه پایدار و یافتن راه-حل‌های بشردوستانه برای حل مشکلات ادغام کنند. در عین حال، لازم است تا دولت‌ها از همسو بودن سیاست گذاری‌های انجام شده با تعهدات قانونی خود برای رعایت حق آموزش، حفظ و تحقق این حق اطمینان حاصل نمایند.	

"	۷۹	انتظار می‌رود که فرایندهای تصمیم‌گیری، طی پانزده سال باقی مانده تا سال ۲۰۳۰ مردمی‌تر شوند؛ این بدان معنی است که خواست‌ها و اولویتهای شهروندان در سیاست‌گذاری‌های آموزشی و اجرای سیاست‌های وضع شده در همه سطوح مورد توجه قرار گیرد و انعکاس یابد.	تقویت مشارکت عمومی و مردمی شدن فرآیند تصمیم‌سازی باید در چارچوب برنامه و قوانین و مقررات دولت و با توجه به ظرفیت‌های موجود صورت بگیرد و اساسا تحمیل نهادهای بین‌المللی نمی‌تواند در این زمینه موثر واقع شود: راهکار ۲۰/۷- تقویت مشارکت عمومی در آموزش و پرورش با حفظ کارکردهای سیاستگذاری و نظارتی نظام از طریق تسهیل تاسیس مدارس غیر دولتی و حمایت از فعالیت‌های آموزشی آنان
جامعه مدنی	۸۰	ارتقای مشارکت سازمان‌های جامعه مدنی در زمینه‌ها و عرصه‌های مختلف باید در چارچوب برنامه و قوانین و مقررات دولت و با توجه به ظرفیت‌های موجود صورت بگیرد و اساسا تحمیل نهادهای بین‌المللی نمی‌تواند در این زمینه موثر واقع شود: راهکار ۲۰/۷- تقویت مشارکت عمومی در آموزش و پرورش با حفظ کارکردهای سیاستگذاری و نظارتی نظام از طریق تسهیل تاسیس مدارس غیر دولتی و حمایت از فعالیت‌های آموزشی آنان گزاره‌های ارزشی بند ۲۸- تقویت شأن حاکمیتی نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی در ابعاد سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، پشتیبانی و نظارت و ارزیابی ضمن مشارکت‌پذیری و کاهش تصدی‌گری غیرضرور در بعد اجرا با رعایت اصل عدالت	سازمان‌های جامعه مدنی: عبارتند از: نهادهای نماینده مردم، ائتلاف‌ها و شبکه‌های گسترده که نقش‌های مهمی بر عهده دارند. لازم است تا این سازمان‌ها در همه مراحل، از برنامه‌ریزی گرفته تا پایش و ارزیابی، در همه امور مرتبط با آموزش دخالت داده شوند و مشارکت آن‌ها باید نهادینه و تضمین شود... ترویج مشارکت اجتماعی و افزایش آگاهی‌های عمومی و کمک به انعکاس دیدگاه‌ها و نیازهای شهروندان (به ویژه شهروندانی که مورد تبعیض قرار گرفته‌اند)، در سیاست‌گذاری‌های آموزشی مرتبط.
تعهد دولت	۹۷	تحقق اجرای سند ۲۰۳۰، مستلزم همکاری و التزام‌پذیری دولت‌ها است، از این رو، در این سند اهتمام جدی نهادهای بین‌المللی بر تحمیل تعهد بر دولت‌ها	با موضوع: پایش، پیگیری و بازبینی به منظور سیاست‌گذاری‌های مبتنی بر

	است، این در حالی است که سند به لحاظ حقوقی، اساسا واجد خصیصه الزام آور بودن نمی‌باشد و صرفا نهادهای بین‌المللی با ایجاد یک جریان سازی خلاف واقع، درصدد تحمیل تعهدات بین‌المللی بر دولت‌ها است، حال آنکه قطعا هر گونه التزام پذیری دولت جمهوری اسلامی ایران در قبال اسناد و نهادهای بین‌المللی باید و لزوما متعاقب تصویب مجلس شورای اسلامی و سایر نهادهای ذیربط است، قطعا التزام پذیری یک جانبه قوه مجریه در قبال اسناد و نهادهای بین‌المللی نمی‌تواند موجد تعهدات جدی برای دولت‌ها باشد. این تعبیر که «لازم است تا دولت‌ها از همسو بودن سیاست گذاری‌های انجام شده با تعهدات قانونی خود برای رعایت حق آموزش، حفظ و تحقق این حق اطمینان حاصل نمایند»، قطعا در صورتی برای دولت جمهوری اسلامی ایران، موجد تعهدات و تکالیف الزام آور به لحاظ حقوقی می‌تواند باشد که تمامی مراحل و تشریفات قانونی از جمله طرح موضوع در مجلس شورای اسلامی و تصویب آن و نیز تصویب در شورای نگهبان طی شده باشد و قطعا تعهد پذیری یک جانبه قوه مجریه نمی‌تواند منجر به التزام پذیری دولت جمهوری اسلامی ایران بشود.	شواهد دارای مطالب بسیار مهم و کلیدی در رابطه با نظام گزارش‌دهی و تعهدات دولت‌ها می‌باشد. به عنوان مثال، اشاره شده: برای تحقق آموزش ۲۰۳۰، اقدامات پیگیری و بازبینی مبتنی بر پایش و گزار شدهی مستمر و سیاست‌ها، نظا مها و ابزارهای دقیق ارزیابی ضرورت دارند. پایش کیفیت در آموزش، به اتخاذ رویکردی چندبُعدی در زمینه طراحی نظام آموزشی، همچنین داده‌ها، محتوا، فرایندها و نتایج آموزشی نیازمند است. از آنجا که مسئولیت اصلی این پایش بر عهده دولت‌هاست، بنابراین کشورها باید در زمینه ایجاد سازوکارهای مؤثر برای پایش و پاسخ‌گویی اقدام کنند. این سازوکارها، باید با اولویت‌های ملی کشورها همسو و سازگار باشند و می‌بایست در مشاوره با جامعه مدنی ایجاد شوند. نکته: مبنای تعهد و پاسخگویی دولت جمهوری اسلامی ایران به طور شفاف و	۱۰ ۳

		دقیق مشخص نمی باشد؟		